

A

Abaisser, demitto, is, misi, missum, mittĕre.
Abandonner, desero, is, serui, sertum, serĕre,
— (*un espoir*), depono, is, posui, positum,
ponĕre.
Abattre (s'), corruo, is, ui, ěre.
Abondance, copia, ae, f.
Abondant, uber, eris.
Abord (d'), primo; primum.
Aboyer, latro, as, avi, atum, are.
Abri, refugium, i, n.
Absent (être), absum, abes, afui, abesse.
Absorber, exhaurio, is, hausui, haustum,
haurire.
Accabler, premo, is, pressi, pressum, premĕre;
opprimo, is, pressi, pressum, primĕre.
Accepter, accipio, is, accepi, acceptum,
accipĕre.
Accès, aditus, ūs, m.
Accomplir (un voyage), emetior, iris, mensus
sum, iri.
Accorder (avec générosité), largior, iris, itus
sum, iri; — (*concéder*), concedo, is, cessum,
cedĕre.
Accourir, advolo, as, avi, atum, are; — (*se
rassembler*), coeo, is (*composé de eo*)
Accoutumé, assuetus, a, um.
Accumuler, coacervo, as, avi, atum, are; —
195, congero, is, gessi, gestum, gerĕre.
Accusé, reus, a, um.
Accuser, accuso, as, avi, atum, are.
Acharné (contre), infensus, a, um (*dat*).
Acheter, emo, is, i, emptum, emĕre.
Acheteur, emptor, oris, m.
Achille, Achilles, is, m.
Acquérir, acquirō, is, quisivi, quisitum,
quirĕre; adipiscor, eris, adeptus sum, pisci.
Acquitter (s') de, fungor, eris, functus sum,
fungi (*abl.*).
Administrer, administro, as, avi, atum, are.
Admirable, mirabilis, e; admirabilis, e.
Admirablement, egregie.
Admirateur, laudator, oris, m.
Admiration, admiratio, onis, f.
Admirer, miror, aris, atus sum, ari.
Adolescent, adulescens, entis, m.
Adonner, dedo, is, dedidi, deditum, dedere; —
adonné (à), deditus, a, um.
Adopter, adopto, as, avi, atum, are.
Adoucir, mollio, is, ivi, itum, ire.
Adresser (s') à, convertor, eris, versus sum,
verti ad (*acc.*).
Adroit, callidus, a, um.
Adversité, adversae res, adversarum rerum, f.

plur.
Affaibli, debilitatus, a, um.
Affaire, negotium, i, n.; res, rei,
Affamé, jejunos, a, um — 320, esuriens, entis.
Affection, amor, oris, m.
Affirmer, affirmo, as, avi, atum, are.
Affligé, maestus, a, um; aeger, aegra, aegrum.
Affreux, atrox, ocis.
Afin que, ut (*subj.*); — *afin de ne pas*, ne
(*subj.*); *afin de = afin que*.
Afrique, Africa, ae, f.
Age, aetas, atis, f.
Agé de, natus, a, um (*avec l'acc. du nombre
cardinal*).
Agésilas, Agesilaus, i, m.
Agile, pernix, icis.
Agir, ago, is, egi, actum, agĕre.
Agiter, agito, as, avi, atum, are.
Agneau, agnus, i, m.
Agrandir, dilato, as, avi, atum, are.
Agréable, jucundus, a, um; gratus, a, um.
Agrément, jucunditas, atis, f.
Agriculture, res rustica, rei rusticae, f.
Aider, juvo, as, juvi, jutum, juvare; adjuvo, as,
juvi, jutum, are.
Aigle, aquila, ae, f.
Aiguillon, aculeus, i, m.
Aile, ala, ae, f. — (*d'une armée*), cornu, ūs, n.
Ailé, volucer, cris, cre.
Aimer, amo, as, avi, atum, are; diligo, is, lexi,
lectum, ligĕre; — *aimer mieux*, malo, mavis,
malui, malle.
Ainsi, ita, sic.
Airain (d'), aeneus, a, um (*adjectif*).
Ajouter, addo, is, addidi, additum, addĕre;
adjicio, is, jeci, jectum, jicĕre; — *s'ajouter =
être ajouté*.
Alerte, alacer, cris, cre.
Alexandre, Alexander, dri, m.
Aliment, cibus, i, m.
Aller, eo, is, ivi, itum, ire.
Alors, tum; tunc; *alors que*, cum (*subj.*).
Alouette, alauda, ae, f.
Alourdi, gravatus, a, um; gravis, e.
Alpes (les), Alpes, ium, f. plur.
Altercation, altercatio, onis, f.
Amasser, congero, is, gessi, gestum, gerere.
Ambassadeur, legatus, i, m.
Ambition, ambitio, onis, f.
Ame, animus, i, m.
Amener, adduco, is, duxi, ductum, ducĕre.
Amer, amarus, a, um; — (*sens figuré*), acerbus,
a, um.
Ami, amicus, i, m.
Amitié, amicitia, ae, f. — *se vouer une amitié*

réci-proque, amicitiam jungo, is, junxi, junctum, jungere.

Amonceler, congero, is, gessi, gestum, gerere.

Amour, amor, oris, m.

An, annus, i, m.

Ancien, antiquus, a, um.

Ane, asinus, i, m.; (*petit*) — asellus, i, m.

Anier, asinarius, i, m.

Animal, animal, alis, n. Gr. § 19.

Animé de, animatus, a, um (*abl.*).

Anneau, anulus, i, m.

Année, annus, i, m.

Annonce, praeconium, i, n.

Annoncer, nuntio, as, avi, atum, are.

Antique, antiquus, a, um.

Antiquité, antiquitas, atis, f.

Antoine, Antonius, i, m.

Antre, antrum, i, n.

Apaiser, placo, as, avi, atum, are; — (*faim, soif, discorde*), sedo, as, avi, atum, are.

Apercevoir, aspecto, as, avi, atum, are; conspicio, is, speci, spectrum, spicere; conspicio, aris, atus sum, ari.

Apollon, Apollo, linis, m.

Aposter, colloco, as, avi, atum, are.

Apparaître, appareo, es, ui, ere; — 267, exsto, as, exstiti, stare.

Apparence, species, ei, f. — 187, imago, ginis, f.

Appeler, voco, as, avi, atum, are; appello, as, avi, atum, are; — (*de ses vœux*), expeto, is, petivi, petitum, petere.

Applaudissements, plausus, ūs, m. sing.

Appliquer (s') à, studeo, es, ui, ere. (*dat.*) — *Appliquer* (un remède), adhibeo, es, ui, itum, ere.

Apporter, affero, fers, attuli, allatum, afferre.

Apprendre, disco, is, didici, discere; — (*à autrui*), doceo, es, ui, doctum, ere.

Approcher, appropinquo, as, avi, atum, are; — (*de*), accedo, is, cessi, cessum, cedere (*ad, acc.*).

Approprié, idoneus, a, um.

Apre, asper, era, erum.

Aprement, acerbe.

Après, post (*adv. ou prép. avec l'acc.*); postea (*adv.*) — *peu de jours après*, paucis post diebus; — *après que*, postquam (*indic.*).

Arbitre, arbitrer, tri, m.

Arbre, arbor, oris, f.

Arc, arcus, ūs, m.

Arcadie, Arcadia, ae, f.

Arcadien, Arcadicus, a, um.

Ardeur, ardor, oris, m.

Aréopage, areopagus, i, m.

Argent (métal), argentum, i, n.; — (*monnaie*), pecunia, ae, f. — *d'argent*, argenteus, a, um (*adjectif*).

Argonaute, Argonauta, ae, m.

Aristote, Aristoteles, is, m.

Armé, armatus, a, um.

Armée, exercitus, ūs, m.

Armer, armo, as, avi, atum, are.

Armes, arma, orum, n. plur.

Arrêter, tardo, as, avi, atum, are; — 189, contineo, es, ui, tentum, ere; — 267, arceo, es, ui, ere; — *s'arrêter*, consisto, is, stiti, stitum, sistere.

Arrivée, adventus, ūs, m.

Arriver (à un endroit), advenio, is, veni, ventum, ire; — (*d'un événement quelconque*) evenio, is, veni, ventum, ire; — (*d'un événement malheureux*), accido, is, i, ere.

Arroser, rigo, as, avi, atum, are.

Art, ars, artis, f. — *Art de la guerre, art militaire*, res militaris, rei militaris, f.

Artisan, artifex, icis, m.

Artiste, artifex, icis, m.

Asie, Asia, ae, f.

Aspect, species, ei, f.; aspectus, ūs, m.

Assassiner, interficio, is, feci, fectum, ficere.

Asseoir (s'), être assis, sedeo, es, sedi, sessum, sedere; — 222, consido, is, sedi, sessum, sidere; être assis (*sur*), insido, is, sedi, sidere.

Assez, satis.

Assidument, assidue.

Assiéger, oppugno, as, avi, atum, are; obsideo, es, sedi, sessum, sidere.

Assister (qqn), adsum, ades, adfui, adesse (*dat.*); — à qqe chose, intersum, es, fui, esse, (*dat.*).

Assuré, certus, a, um.

Assurément, certe; profecto.

Assyrien, Assyrius, a, um.

Astucieux, callidus, a, um.

Atelier, officina, ae, f.

Athènes, Athenae, arum, f. plur.

Atrium, atrium, i, n.

Attacher, alligo, as, avi, atum, are; constringo, is, strinxi, strictum, stringere; — 167, vincio, is, vinxi, vinctum, ire; — *s'attacher (à)*, haereo, es, haesi, haesum, haerere (*dat.*).

Attaque, impetus, ūs, m.

Attaquer, impugno, as, avi, atum, are; adior, eris, ortus sum, oriri; — 242, aggredior, eris, gressus sum, gredi.

Atteindre, consequor, eris, secutus sum, sequi.

Atteler (à), subjungo, is, junxi, junctum, jungere (*dat.*).

Attendre, exspecto, as, avi, atum, are; maneo,

es, mansi, mansum, manēre.
Attirer, allicio, is, lexi, lectum, licēre.
Attitude, habitus, ūs, m.
Auberge, deversorium, i, n.
Aucun, ullus, a, um; *aucun... ne* nullus, a, um.
Audace, audacia, ae, f.
Audacieux, audax, acis.
Au-delà de, trans (*acc.*); super (*acc.*).
Au-dessus de, super (*acc.*).
Augmenter, augeo, es, auxi, auctum, augēre.
Augure, augur, uris, m.
Auguste, Augustus, i, n.
Aujourd'hui, hodie.
Auprès (*adv.*) prope; *prép.* juxta (*acc.*); *avec mouvement*: ad (*acc.*) — 218, 224, apud (*acc.*).
Aurore, aurora, ae, f. — *à l'aurore*, prima luce.
Aussi, *de plus*, quoque; *c'est pourquoi*, itaque; ideo.
Aussitôt, statim.
Autant (d') *avec un compar.*, tanto.
Autel, ara, ae, f.; altare, is, n.
Automne, autumnus, i, m.
Autorisation, facultas, atis,
Autorité, imperium, i, n.
Autour, circum (*acc.*).
Autre, alius, a, ud; — (*de deux*), alter, era, erum; — *ni l'un ni l'autre*, neuter, tra, trum; — *tous les autres*, ceteri, ae, a; — *autre (rive)*, ulterior, oris (ripa).
Autrefois, quondam; olim.
Autrui (d'), alienus, a, um.
Avaler, absorbeo, es, ui, ptum, bēre.
Avancer, accedo, is, cessi, cessum, ēre; — *s'avancer*, procedo, is, cessi, cessum, cedēre; progredior, dēris, gressus sum, gredi; incedo, is, cessi, cessum, cedēre.
Avant, ante (*acc.*); — *avant que*, priusquam.
Avantage, emolumentum, i, n.
Avare, avarus, a, um.
Avarice, avaritia, ae, f.
Avec, cum, (*abl.*).
Avenu (non), irritus, a, um.
Avertir, moneo, es, ui, itum, ēre; admoneo, es, ui, itum, ēre; — *de (faire)*, (*subj.*).
Aveugle, caecus, a, um.
Aveugler, occaeco, as, avi, atum, are.
Avide, avidus, a, um (*gen.*).
Avidité, avaritia, ae, f.
Avis, sententia, ae, f.; — *être d'avis*, censeo, es, ui, ēre.
Avisé, sollers, ertis.
Avoir, habeo, es, ui, itum, ēre; esse (*dat.*). Gr. § 172.

Avouer, fateor, ēris, fassus sum, ēri.
Azuré, caeruleus, a, um.

B

Bacchus, Bacchus, i, m.
Bagage, sarcina, ae, f.
Baigner (se), labor, aris, atus sum, ari.
Balancement, jactatio, onis, f.
Balancer, jacto, as, avi, atum, are.
Banqueter, convivor, aris, atus sum, ari.
Barbare, barbarus, a, m.
Barbier, tonsor, oris, m.
Barque, navicula, ae, f.
Bas, humilis, e.
Bât, clitellae, arum, f. pl.
Bataille, acies, ei, f. pugna, ae, f. Bateau, linter, tris, f.
Bâtiment, aedificium, i, n.
Bâtir, aedifico, as, avi, atum, are.
Bâton, baculus, i, m.; fustis, is, m.
Battre, — *vaincre*, vinco, is, vici, victum, vincēre; — 308, caedo, is, cecidi, caesum, caedēre.
Baudet, asinus, i, m.
Bavard, garrulus, a, um.
Beau, pulcher, chra, chrum; — 255, praeclarus, a, um.
Beaucoup, multum (Gr. § 91), *d'ordinaire on tourne par «nombreux»*.
Beau-père, socer, ceri, m.
Beauté, pulchritudo, inis, f.
Bec, rostrum, i, n.
Bénéfice, fructus, ūs, m.
Béotie, Boeotia, ae, f.
Berger, pastor, oris, m.
Besace, pera, ae, f.
Besoin (avoir), *on tourne: besoin est*, opus est.
Bête, bestia, ae, f.; — *petite*, bestiola, ae, f.; — *sauvage*, fera, ae, f.; — *féroce ou énorme*, belua, ae, f.
Bien, bene; *comp.* melius, *sup.* optime; (*comme il faut*), recte; — *bien (nom)*, bonum, i, n.
Bienfait, beneficium, i, n.
Bientôt, mox, brevi.
Bienveillance, benevolentia, ae, f.
Blâme, vituperatio, onis, f.
Blâmer, vitupero, as, avi, atum, are.
Blanc, candidus, a, um; albus, a, um.
Blé, frumentum, i, n.
Blessé, vulnero, as, avi, atum, are.
Blessure, vulnus, eris, n.
Bleu, caeruleus, a, um.
Boeuf, bos, bovis, m.

Boire, poto, as, avi, potum, are; — 108, bibo, is, i, itum, ěre; — *boire entièrement*, haurio, is, hausi, haustum, haurire.

Bois, nemus, oris, n.

Boisson, potus, ūs, m.

Boiter, claudico, as, avi, atum, are.

Bon, bonus, a, um.

Bonheur, felicitas, atis, f.

Bonnet, tiara, ae, f.

Bonté, bonitas, atis, f.

Bord, ora, ae, f.; ripa, ae, f.

Bosquet, silvula, ae, f.

Bouche, os, oris, n.

Boucher, obturo, as, avi, atum, are.

Bouffon, scurra, ae, m.

Bouvier, bubulcus, i, m.

Branchage, frutex, icis, m.

Branche, ramus, i, m.

Bras, bracchium, i, n.

Brave, fortis, e.

Brebis, ovis, is, f.; — *de brebis*, ovillus, a, um (*adjectif*).

Brillant, fulgens, entis; nitidus, a, um; — 126, clarus, a, um.

Briller, niteo, es, ui, ěre; — 38, mico, as, ui, are.

Briser, frango, is, fregi, fractum, frangere; rumpo, is, rupi, ruptum, rumpĕre.

Britannicus, Britannicus, i, m.

Brochet, lucius, i, m.

Brouiller, conturbo, as, avi, atum, are.

Broussailles, vepres, ium, m. pl.

Bruit, strepitus, ūs; — 299, sonus, i, m.

Brûlant, ardens, entis.

Brûler, uro, is, ussi, ustum, urĕre; comburo, is, ussi, ustum, urĕre; aduro, is, ussi, ustum, urĕre.

Buisson, dumus, i, m.

Butin, praeda, ae, f.

C

Çà et là, passim.

Cabane, tugurium, i, n.

Cacher, occulto, as, avi, atum, are; abscondo, is, i, conditum, ěre; — 271, celo, as, avi, atum, are.

Cachette, latebra, ae, f.

Cadavre, cadaver, eris, n.

Cadmus, Cadmus, i, m.

Calme, intrepidus, a, um.

Calmer, sedo, as, avi, atum, are; — 227, lenio, is, ivi, itum, ire.

Camp, castra, orum, n. pl.

Campagnard, agrestis, e.

Campagne, rus, ruris, n.

Canard, anas, atis, f.

Capitole, Capitolium, i, n.

Capoue, Capua, ae, f.

Captif, (*un*), captivus, i, m.

Captivité, captivitas, atis, f.

Car, nam.

Caractère, indoles, is, f.; ingenium, i, n.

Caresser, blandior, iris, itus sum, iri (*datif*).

Carthage, Carthago, inis, f.

Carthaginois, (*un*), Poenus, i, m.

Casque, galea, ae, f.

Cassandre, Cassandra, ae, f.

Castor, Castor, oris, m.

Catiline, Catilina, ae, m.

Caton, Cato, onis, m.

Cause, causa, ae, f.; — *à cause de*, propter (*acc.*); ob (*acc.*); prae (*abl.*).

Causer, praebeo, es, ui, itum, ěre; — 173, importo, as, avi, atum, are.

Cavalerie, equitatus, ūs, m.

Cavalier, eques, itis, m.

Caverne, spelunca, ae, f.

Ce, hic; iste; ille.

Céder, obtempero, as, avi, atum, are.

Célèbre, ceber, bris, bre.

Célébrer, celebros, as, avi, atum, are.

Celui-ci, hic; iste; — *celui-là*, ille.

Cendre, cinis, eris, m.

Cent, centum; — *deux cents*, ducenti, ae, a.

Centaure, centaurus, i, m.

Cependant, tamen; attamen; — (*pendant ce temps*), interea.

Cerbère, Cerberus, i, m.

Cérés, Ceres, eris, f.

Certain, un certain, quidam, quaedam, quoddam (quiddam).

Certainement, certe.

Certes, certe.

César, Caesar, aris, m.

Cesser, desino, is, sii, situm, sinĕre.

Cet, hic; iste; ille.

Cethegus, Cethegus, i, m.

Chacun, unusquisque, unaquaeque, unumquodque (*pron.* unumquidque); quisque, quaeque, quodque (*pron.* quidque).

Chagrin, maestitia, ae, f.

Chaîne, catena, ae, f.

Chair, caro, carnis, f.

Chaleur, aestus, ūs, m.

Chambre (*à coucher*), cubiculum, i, n.

Chameau, camelus, i, m.

Champ, ager, agri, m.; — *qui vit dans les champs*, agrestis, e; — *sur le champ*, illico (*adv.*).

Champêtre, agrestis, e.

Lexique français latin (Petitmangin)

- Changeant**, mutabilis, e.
Changer (*de qqe chose*) *se dit: changer qqe chose*, muto, as, avi, atum, are; — *se changer en*, vertor, ěris, versus sum, verti in (*acc.*).
Chant, cantus, ūs, m.
Chanter, cano, is, cecini, cantum, canĕre; canto, as, avi, atum, are.
Chaque fois que, quoties (*ind.*).
Char, currus, ūs, m.
Chardon, carduus, i, m.
Charge, munus, eris, n; — (*fardeau*), pondus, eris, n.
Chariot, vehiculum, i, n.
Charmant, venustus, a, um; — 116, suavis, e; — *en parlant d'un lieu*, amoenus, a, um.
Charmer, juvo, as, juvi, jutum, juvare. — 222, delecto, as, are.
Charon, Charon, ontis, m.
Chasse, venatus, ūs, m.; venatio, onis, f.
Chasser, abigo, is, egi, actum, igĕre; 149, fugo, as, avi, atum, are; 126, depello, is, puli, pulsum, pellĕre; — *mettre dehors*, expello, is, puli, pulsum, pellĕre.
Chasseur, venator, oris, m.
Châtiment, poena, ae, f.
Chaumière, tugurium, i, n.
Chef, dux, ducis, m.
Chemin, iter, itineris, n.; via, ae, f.
Chêne, quercus, ūs, f.
Cher, carus, a, um.
Chercher, quaero, is, quaesivi, quaesitum, quaerĕre.
Cheval, equus, i, m.
Chevelure blanche, canities, iei, f.
Cheveu, capillus, i, m.; crinis, is, m.
Chez, apud (*acc.*); — (*avec mouvement*) ad (*acc.*).
Chien, canis, is, m. (*gén. pl.:* canum).
Chiron, Chiron, onis, m. (*nom propre*).
Choisir, eligo, is, legi, lectum, ěre; — 127, constituo, is, i, utum, ěre.
Choix, delectus, ūs, m.
Chose, res, rei, f.
Christ, Christus, i, m.; — *avant J.-C.*, ante Christum natum.
Cicéron, Cicero, onis, m.
Ciel, caelum, i, n.
Cigogne, ciconia, ae, f.
Cilicie, Cilicia, ae, f.
Cime, cacumen, inis, n.
Cinq, quinque.
Cinquième, quintus, a, um.
Citadelle, arx, arcis, f.
Cité, civitas, atis, f.
Citoyen, civis, is, m.
- Civil**, civilis, e.
Clément, clemens, entis.
Climat, caelum, i, n.
Clodius, Clodius, i, m.
Clou, clavus, i, m.
Cœur, cor, cordis, n.; pectus, oris, n.
Coffret, arcula, ae, f.
Coin, angulus, i, m. — (*à fendre le bois*), cuneus, i, m.
Colchide, Colchis, idis, f.
Colère, ira, ae, f.
Colline, collis, is, m.
Colombe, columba, ae, f.
Colonie, colonia, ae, f.
Colonne, columna, ae, f.
Combat, proelium, i, n.; certamen, inis, n. — 242, militia, ae, f.
Combattre, pugno, as, avi, atum, are, (*intrans.*); debello, as, avi, atum, are (*transitif direct*).
Combien (*avec les adj.*), quam; (*avec les compar.*), quanto; (*avec les verbes*), quantum.
Commandement, imperium, i, n.
Commander (*à*), impero, as, avi, atum, are (*dat.*).
Comme (*de même que*), ut (*indic.*); — (*alors que*), cum (*subj.*).
Commencer, incipio, is, cepi, ceptum, cipĕre; — coepi, coepisse.
Comment, quomodo; quemadmodum.
Commettre, committo, is, misi, missum, mittĕre.
Commun, communis, e, (*gén. ou dat.*). — 88, 90, plebeius, a, um.
Compagnon, socius, i, m.; comes, itis, m.; sodalis, is, m.
Comparaison (en) de, prae (*abl.*).
Complice, socius, i, m.
Composer, condo, is, Condidi, conditum, condĕre.
Comprendre, intellego, is, lexi, lectum, legĕre.
Concernant, de (*abl.*).
Concitoyen, popularis, is, m.
Concorde, concordia, ae, f.
Condamner, damno, as, avi, atum, are; — *à mort*, damnare capite.
Conduire, duco, is, duxi, ductum, ducĕre.
Confiance, fides, ei, f.
Confier, committo, is, misi, missum, mittĕre; — 108, trado, is, tradidi, traditum, tradĕre.
Connaissance, notitia, ae, f.
Connaître, cognosco, is, novi, nitum, noscĕre.
Connu, notus, a, um.
Consacrer, tribuo, is, i, utum, ěre.

Lexique français latin (Petitmangin)

Conseil, consilium, i, n.
Conseiller, suadeo, es, suasi, suasum, ēre; — *de*, ut (*subj.*).
Conséquent (par), proinde.
Conserver, servo, as, avi, atum, are.
Considérable, summus, a, um.
Considérer, considero, as, avi, atum, are.
Consoler, consolor, aris, atus sum, ari.
Constant, perpetuus, a, um.
Construire, aedifico, as, avi, atum, are.
Consul, consul, ulis, m.
Consulat, consulatus, ūs, m.
Consumé, consumptus, a, um.
Consumer, consumo, is, sumpsi, sumptum, sumēre.
Content, laetus, a, um.
Contesté, dubius, a, um.
Continuel, assiduus, a, um.
Continuer, pergo, is, perrexi, perrectum, pergēre.
Contraire, contrarius, a, um; — *au contraire*, contra.
Contre, adversus (*acc.*).
Contrée, regio, onis, f.
Convenablement, recte.
Convenir, *il convient*, decet, decuit, decēre (*impers.*).
Conversation, colloquium, i, n.; sermo, onis, m.
Corbeau, corvus, i, m.
Corbeille, fiscina, ae, f.
Corinthe, Corinthus, i, f.
Corinthien, Corinthius, a, um.
Corne, cornu, ūs, n.
Corps, corpus, oris, n.
Corrompre, corrumpo, is, rupi, riptum, rumpēre.
Côtés, (de tous) undique.
Cou, collum, i, n.
Couché (être), jaceo, es, jacui, jacēre; cubo, as, ui, itum, are.
Couler, fluo, is, fluxi, fluxum, fluēre.
Couleur, color, oris, m.
Coulevre, colubra, ae, f.
Coup, ictus, ūs, m.; — *coups de verges*, verbera, um, n. plur.
Courage, fortitudo, inis, f.
Courageusement, fortiter.
Courageux, fortis, e.
Courber, curvo, as, avi, atum, are.
Courir, curro, is, cucurri, cursum, currere; — *courir çà et là, en tous sens, en sens divers*, discurro, is, curri, cursum, currēre.
Couronne, corona, ae, f.
Couronner, corono, as, avi, atum, are.

Cours, cursus, ūs, m.
Course, cursus, ūs, m.
Court, brevis, e.
Couteau, culter, tri, m.
Coutume, consuetudo, inis, f.; mos, moris, m.; — *avoir coutume*, soleo, es, solitus sum, solēre.
Couvée, progenies, iei, f.
Couvercle, operculum, i, n.
Couvrir, tego, is, texi, tectum, tegēre; operio, is, operui, opertum, operire.
Craindre, timeo, es, ui, ēre; vereor, ēris, veritus sum, verēri; — *que... ne ou de*, ne (*subj.*).
Crainte, timor, oris, m.; metus, ūs, m.
Craintif, timidus, a, um; imbellis, e.
Créateur, opifex, icis, m.
Créer, creo, as, avi, atum, are.
Crésus, Croesus, i, m.
Crète, Creta, ae, f.
Creuser, 136, ago, is, egi, actum, agēre.
Creux, cavus, a, um.
Crever (les yeux), effodio, is, fodi, fozsum, fodere.
Cri, clamor, oris, m.
Crieur public, praeco, onis, m.
Crime, scelus, eris, n.
Croire, credo, is, credidi, creditum, credēre.
Croissant (de lune), cornua, uum, n.pl.
Croître, cresco, is, crevi, cretum, crescēre.
Cruauté, crudelitas, atis, f.
Cruel, crudelis, e; saevus, a, um.
Cruellement, crudeliter.
Cueillir, colligo, is, legi, lectum, ligēre.
Cuit, coctus, a, um.
Cultiver, colo, is, colui, cultum, colēre.
Cupide, avarus, a, um (*gén.*).
Curieux, cupidus, a, um (*gén.*).
Cyclope, cyclops, opis, m.
Cygne, cyncus, i, m.
Cynique, cynicus, a, um.
Cyrénaïque, Cyrenaicus, a, um.

D

Danaïdes, Danaides, um, f. plur.
Danger, periculum, i, n.
Dangereux, periculosus, a, um.
Dans, in (*acc.* ou *abl.*).
Davantage, magis.
De, se rend par le gén. ou l'abl.; — (*en sortant de, ex (abl.)*); — (*en s'éloignant de, ab (abl.)*).
Décerner, decerno, is, crevi, cretum, cernēre.
Déchirer, lacerō, as, avi, atum, are.

Lexique français latin (Petitmangin)

- Décider**, decerno, is, crevi, cretum, cernere.
Déclarer, profiteor, eris, fessus sum, eri.
Décréter, decerno, is, crevi, cretum, cernere.
Décrire, describo, is, scripsi, scriptum, ere.
Dédaigné, neglectus, a, um.
Dédaigner, sperno, is, sprevi, spretum, spernere.
Dédale, Daedalus, i, m.
Déesse, dea, ae, f.
Défendre, defendo, is, fendi, fensum, ere.
Défense (pour la) de, pro (abl.).
Défilé, saltus, ūs, m.
Dégager, expedio, is, ivi, itum, ire.
Déjà, jam.
Délivrer, libero, as, avi, atum, are.
Demander, — *un objet à quelqu'un*, peto, is, ivi, itum, ere aliquid ab (abl.); — *poser une question à*, quaero, is, quaesivi, situm, quaerere ab (abl.); — *interroger*, interrogo, as, avi, atum, are (acc.); — *demander à quelqu'un de faire*, peto, is, ivi, itum, tere ab aliquo ut (subj.); rogare aliquem ut (subj.).
Demeure, domicilium, i, n.; aedes, ium, f. pl.
Demeurer, maneo, es, mansi, mansum, manere; permaneo, es, etc.
Démosthène, Demosthenes, is, m.
Dénouer, resolvo, is, solvi, solum, solvere.
Dent, dens, dentis, m.
Denys, Dionysius, i, m.
Départ, profectio, onis, f.
Dépasser, excedo, is, cessi, cessum, cedere.
Dépense, sumptus, ūs, m.
Déplaire, displiceo, es, cui, citum, cere.
Déplorer, doleo, es, dolui, dolere; — 216, queror, eris, questus sum, queri.
Déposer, pono, is, posui, positum, ponere; depono, is, posui, positum, ponere.
Dépouille, spoliū, i, n.
Dépouiller, spolio, as, avi, atum, are.
Dépravé, dissolutus.
Depuis (Gr. § 198) ex (abl.); — 105, ab (abl.); *depuis longtemps*, jamdiu; — *depuis que*, ex quo.
Dernier, ultimus, a, um; extremus, a, um; — *jusqu'au dernier*, omnes ad unum; — (*jour*) supremus, a, um.
Derrière, post (acc.).
Dès que, ubi (indic.); ut statim, (indic.); simul ac (indic.).
Désastre, clades, is, f.
Descendance, progenies, iei, f.
Désespérer, despero, as, avi, atum, are.
Désir, cupiditas, atis, f.; cupido, inis, f.
Désirer, cupio, is, ivi, itum, cupere.
Désireux (*de*), cupidus, a, um (gén.); studiosus, a, um (gén.).
Desséché, aridus, a, um.
Desserrer, relaxo, as, avi, atum, are; — 213, diduco, is, duxi, ductum, ducere.
Dessus (au) de, super (acc.).
Destin, fatum, i, n.
Détester, odi, odisse.
Détourner, averto, is, i, versum, ere; *qqn de*, deterreo, es, ui, territum, ere aliquem ab (abl.).
Deuil, luctus, ūs, m.
Deux, duo, ae, o.
Devant, ante (acc.); pro (abl.).
Dévaster, vasto, as, avi, atum, are.
Devenit, fio, fis, factus sum, fieri.
Deviner, conjicio, is, jeci, jectum, ere.
1. Devoir, officium, i, n.
2. Devoir (une dette),_ _ debeo, es, ui, itum, ere; (*être dans l'obligation de*) est (gén.) Gr. § 112 — oportet (*avec prop. infinitive*) Gr. § 270 — *employer l'adj. verbal* Gr § 242.
Dévoré, voro, as, avi, atum, are.
Diane, Diana, ae, f.
Dictateur, dictator, oris, m.
Dieu, Deus, i, m. — *Les dieux*, dei ou dii, deorum, m. pl.
Différent, dissimilis, e (gén. ou dat.); varius, a, um.
Différer, differo, fers, distuli, dilatatum, differre.
Difficile, difficilis, e.
Difficilement, aegre; vix.
Digne, dignus, a, um (abl.).
Dilater, dilato, as, avi, atum, are.
Diligent, impiger, gra, grum; — 100, sedulus, a, um.
Dîner, ceno, as, avi, atum, are.
Diogène, Diogenes, is, m.
Dire, dico, is, dixi, dictum, dicere; — *dit-il*, inquit.
Direct, proximus, a, um.
Discorde, discordia, ae, f.
Discours, oratio, onis, f.
Disgracier, a gratia removeo, es, i, motum, movere.
Disparaître, evanesco, is, evanui, evanescere,
Disperser, discutio, is, cussi, cussum, cutere; — *se disperser*, dilabor, eris, lapsus sum, labi.
Dissiper, profundo, is, fudi, fusum, fundere.
Distribuer, dispertio, is, ivi, itum, ire.
Divers, diversus, a, um.
Divin, divinus, a, um.
Divinité, numen, inis, n.
Dix, decem.
Docile, docilis, e.
Domaine, fundus, i, m.
Domage, damnum, i, n.

Lexique français latin (Petitmangin)

Dompter, domo, as, mui, mitum, mare.
Donc, igitur.
Donner, do, das, dedi, datum, dare; — (*en cadeau*), dono, as, avi, atum, are.
Dormir, dormio, is, ivi, itum, ire; — (*eau dormante*), silens, entis.
Dos, dorsum, i, n.; tergum, i, n.
Double, duplex, icis.
Douleur, dolor, oris, m.; luctus, ūs, m.
Douter, dubito, as, avi, atum, are; *ne pas douter que... ne*, non dubitare quin (*subj.*).
Douteux, dubius, a, um.
Doux (*agréable*), dulcis, e; (*de caractère*), mitis, e; (*au toucher*), mollis, e; — 201, suavis, e.
Dragon, draco, onis, m.
Dresser, erigo, is, rexi, rectum, ěre; — (*l'oreille*), subriego, is, rexi, rectum, rigere; *se dresser au-dessus* emineo, es, ui, ěre.
 1. **Droit** (*nom*), jus, juris, n.; *à bon droit*, jure.
 2. **Droit** (*adjectif*), dexter, era, erum.
 3. **Droit** (*adverbe*), recte.
Dur, durus, a, um.
Durant, per (*acc.*).
Durée (*longue*), longinquitas, atis, f.
Durété, acerbitas, atis, f.; — 182, 287, duritia, ae, f.
Duvet, lanugo, inis, f.

E

Eau, aqua, ae, f.
Ebranler, conturbo, as, avi, atum, are.
Ecarter, removeo, es, movi, motum, movĕre; — *de*, ab (*abl.*).
Echange, mutatio, onis, f.; — *en échange de*, pro (*abl.*).
Echapper (*à*), effugio, is, i, itum, ěre (*acc.*); — *s'échapper*, evado, is, vasi, vasum, ěre.
Echelle, scalae, arum, f. pl.
Eclair, fulgur, uris, n.; — *il fait des éclairs*, fulgurat, are.
Eclairer, illustro, as, avi, atum, are.
Eclat, splendor, oris, m.
Eclater (*en parlant d'une guerre*), exorior, eris, ortus sum, iri.
Ecole, schola, ae, f.
Ecolier, discipulus, i, m.
Economie (*avec*), parce.
Ecouter, audio, is, ivi, itum, ire.
Ecraser, opprimo, is, pressi, pressum, primĕre; — (*en frottant*), attero, is, trivi, tritum, terĕre.
Ecrevisse, cancer, cri, m.
Ecrier (*s'*), exclamo, as, avi, atum, are.
Ecrire (*à*), scribo, is, scripsi, scriptum,

scribĕre ad (*acc.*).
Ecrit, scriptum, i, n.
Ecrivain, scriptor, oris, m.
Ecrouler (*s'*), corruo, is, i, ěre.
Ecueil, scopulus, i, m.
Ecureuil, sciurus, i, m.
Ecurie, stabulum, i, n.
Edifice, aedificium, i, n.
Education, educatio, onis, f.
Effet (*en*), enim; — *et en effet*, etenim.
Efforcer (*s'*) **de**, conor, aris, atus sum, ari (*infinitif*).
Effort, labor, oris, m.
Effrayer, terreo, es, ui, itum, ěre.
Effrité, putridus, a, um.
Effronterie, impudentia, ae, f.
Egal, par, paris (*dat. ou gén.*).
Egalement, aequē.
Egypte, aegyptus, i, f.
Eh bien! agedum! — *eh bien, soit!* agedum!
Elan, impetus, ūs, m.
Elancer (*s'*), prosilio, is, silui, sultum, ire; proripio, is, ripui, reptum, ripĕre (*se*).
Elégant, elegans, antis, m.
Eléphant, elephantus, i, m.
Elève, discipulus, i, m.
Elevé, arduus, a, um; (*haut*) celsus, a, um.
Elever, educo, as, avi, atum, are; — *s'élever*, orior, oreris, ortus sum, oriri.
Eloigner (*s'*), discedo, is, cessi, cessum, cedĕre; — *de*, ab (*abl.*) *se tenir éloigné de*, abstineo, es, ui, ěre ab (*abl.*).
Eloquence, eloquentia, ae, f.
Embarquer (*s'*), *sur* (*un navire*), conscendo, dis, i, scensum, ěre (*navem*).
Embouchure, ostium, i, n.
Embrasser, amplector, ěris, plexus sum, plecti.
Embûches (*tendre des*), insidias (*de insidiae*, arum, f. plur.) molior, iris, itus sum, iri.
Eminent, praestans, antis.
Emmener, abduco, is, duxi, ductum, ducĕre; educo, is, duxi, ductum, ducĕre.
Emousser, hebetō, as, avi, atum, are.
Emouvoir, moveo, es, movi, motum, movĕre; commoveo, es, movi, motum, movĕre.
Emparer (*s'*) **de**, occupo, as, avi, atum, are (*acc.*); potior, iris, potitus sum, potiri (*abl.*).
Empêcher, prohibeo, es, ui, itum, ěre; impedio, is, ivi, itum, ire; — *empêcher que ou de*, impedire ne, quin *ou quominus* (*subj.*); — *empêcher d'entrer*, aditu arceo, es, ui, ěre.
Empire, imperium, i, n.
Emplacement, locus, i, m.
Emploi, officium, i, n.

Emporter, asporto, as, avi, atum, are; — 250, aufero, fers, abstuli, ablatum, auferre; — *l'emporter sur*, praesto, as, stiti, are (*dat.*).
Empressement (avec), cupide.
En, in (*acc. ou abl.*).
Enclin à, propensus, a, um ad (*acc.*); proclivis, e ad (*acc.*).
Encombre, offensa, ae, f.
Encore, adhuc.
Encouragement, incitamentum, i, n.
Encourager, incito, as, avi, atum, are.
Endormir (s'), obdormisco, is, ěre — *endormi*, sopitus, a, um.
Endroit, locus, i, m.
Enduire, ungo, is, unxi, unctum, ěre.
Energique, strenuus, a, um.
Enfant, puer, eri, m.; (*petit*) *enfant*, infans, antis, m.; — *les enfants (de quelqu'un)*, liberi, orum, m. pl.
Enfantin, puerilis, e.
Enfermer, includo, is, clusi, clusum, cluděre; — 242, conjicio, is, jeci, jectum, jicěre; — *dans*, in (*acc.*).
Enfers, inferi, orum, m.
Enfin, tandem.
Enfoncer, demergo, is, mersi, mersum, mergěre.
Enfouir, defodio, is, fodi, fossum, foděre.
Enfuir (s'), aufugio, is, fugi, ěre.
Engager (un combat), committo, is, misi, missum, mittěre.
Engourdi, torpens, entis.
Enlaidir, foedo, as, avi, atum, are.
Enlever, ôter, adimo, is, emi, emptum, iměre; — (*en char, etc.*), aveho, is, vexi, vectum, vehěre; — *emporter*, aufero, fers, abstuli, ablatum, auferre; — (*en hâte*), rapio, is, rapui, raptum, rapěre; — 193, abripio, is, ripui, reptum, ripěre.
Ennemi, hostis, is, m.; — (*particulier*), inimicus, i, m.; — *ennemie*, inimica, ae, f.
Enorme, ingens, entis.
Enrichir, locupleto, as, avi, atum, are.
Ensanglanté, cruentus, a, um.
Enseigner, doceo, es, cui, doctum, ěre.
Ensevelir, sepelio, is, ivi, pultum, ire.
Ensuite, deinde; postea.
Entamer, libo, as, avi, atum, are.
Entendre, audio, is, ivi, itum, ire.
Entier (tout), totus, a, um (*gén. totius*).
Entourer, cingo, is, cinxi, cinctum, cingěre; — saepio, is, saepsi, saeptum, ire.
Entrailles, viscera, um, n. pl.
Entrâner, rapio, is, rapui, raptum, rapěre.
Entraver, impedio, is, ivi, itum, ire.

Entre, inter (*acc.*); — *d'entre* se rend par le génitif.
Entrée, ostium, i, n.; aditus, ūs, m.
Entreprendre, incipio, is, cepi, ceptum, cipěre.
Entrer, intro, as, avi, are; ingredior, deris, ingressus sum, gredi.
Entretien (conversation), sermo, onis, m.; — (*nourriture*) victus, ūs, m.
Envers, erga (*acc.*).
Envoler (s'), avolo, as, avi, atum, are; evolo, as, avi, atum, are.
Envoyer, mitto, is, misi, missum, mittěre.
Epais, densus, a, um; — 199, altus, a, um.
Epaminondas, Epaminondas, ae, m.
Epargner, parco, is, peperci, parsum *et* parcitum, parcěre (*dat.*).
Epaule, humerus, i, m.
Epée, gladius, i, m.
Epier, speculor, aris, atus sum, ari.
Epine, spina, ae, f.
Epoque, tempus, oris, n.
Epouse, uxor, oris, f.; conjux, jugis f.
Epouvanter, terreo, es, rui, ritum, ěre.
Eprouver (un malheur) accipio, is, cepi, ceptum, cipěre.
Epuisé, confectus, a, um; — 287, exanimatus, a, um.
Errer, erro, as, avi, atum, are; vagor, aris, atus sum, ari.
Erreur, error, oris, m.
Esclave, servus, i, m.; ancilla, ae, f.; — *jeune esclave*, puer, eri, m.
Espagne, Hispania, ae, f.
Espèce, genus, eris, n.
Espérance, spes, ei, f.
Espérer, spero, as, avi, atum, are.
Espoir, spes, ei, f.
Esprit, mens, entis, f. — (*disposition d'esprit*), animus, i, m.
Essayer, conorvaris, atus sum, ari.
Essuyer, detergeo, es, tersi, tersum, tergěre.
Est-ce que, — ne (*après un mot*); — *est-ce que* „ne,, „pas, nonne ; — *est-ce que par hasard*, num ; *est-ce que... ou bien*, utrum... an.
Et, et; — que (*après un mot*).
Etable, stabulum, i, n.
Etablir (une loi) sancio, is, sanxi, sanctum, sancire.
Etang, stagnum, i, n.
Etat, civitas, atis, f.; res publica, rei publica, f.
Été, aestas, atis, f.
Etendre, prosterno, is, stravi, stratum, sterněre; — *être étendu*, jaceo, es, ui, ěre.

Lexique français latin (Petitmangin)

Etendue, aequor, oris, n.
Eternel, aeternus, a, um.
Étincelle, scintilla, ae, f.
Etna (l'), Aetna, ae, f.
Étoile, stella, ae, f.; — à la belle étoile, sub divo.
Etonnant, mirus, a, um; mirabilis, e.
Etonnement, miratio, onis, f.
Etonner (s'), miror, aris, atus sum, ari.
Étouffer, suffoco, as, avi, atum, are.
Etrange, inusitatus, a, um.
Etranger, hospes, itis, m.
Etrangeté, novitas, atis, f.
Être, sum, es, fui, esse; — être dans, insum, ines, infui, inesse (*dat. ou in et l'abl.*).
Étroit, angustus, a, um.
Étroitement, arte.
Étude, studium, i, n.
Eumée, Eumaeus, i, n.
Europe, Europa, ae, f.
Eurydice, Eurydice, es, f. (*irrég.*).
Eveiller (s'), expergiscor, eris, expergitus ou experrectus sum, isci; — éveillé, excitatus, a, um.
Éviter, vito, as, avi, atum, are.
Examiner, inspicio, is, spexi, spectrum, spicere.
Excellent, optimus, a, um; — 87, egregius, a, um.
Excepté, praeter (*acc.*).
Exception (à l') de, praeter (*acc.*).
Exciter, incito, as, avi, atum, are; concito, as, avi, atum, are; — le courage, animos addo, is, didi, ditum, ere.
Exemple, exemplum, i, n.
Exercer, exerceo, es, ui, ere.
Exhaler (s'), emittor, eris, emissus sum, emitti (*passif*).
Exhorter, hortor, aris, atus sum, ari; — à (qqe chose), ad (*acc.*); — à (faire), ut (*subj.*).
Exil, exsilium, i, n.
Exister, sum, es, fui, esse.
Expérimenter, experior, iris, pertus sum, periri.
Exposé à, obnoxius, a, um.
Exposer, expono, is, posui, positum, ponere; — 230, committo, is, misi, missum, ere.
Extérieur, externus, a, um.

F

Fable, fabula, ae, f.
Face, facies, iei, f.
Fâcher (se), irascor, eris, iratus sum, irasci; — fâché contre, iratus, a, um (*dat.*).

Facile, facilis, e; *facilement*, facile.
Faible, infirmus, a, um; debilis, e.
Faim, fames, is, f.; — avoir faim, esurio, is, ii, ire.
Fainéant, ignavus, a, um.
Faire, facio, is, feci, factum, ere; — 240 a, II, gero, is, gessi, gestum, ere; être fait, fio, fis, factus sum, fieri; — faire en sorte (que), curo, as, avi, atum, are (*ut, subj.*).
Fait (un), factum, i, n.
Falloir, il faut, oportet, oportuit, oportere.
Fantassin, pedes, itis, m.
Fardeau, onus, eris, n.
Fatigue, lassitudo, inis, f.
Fatigué, fessus, a, um.
Fatiguer, fatigo, as, avi, atum, are.
Faute, culpa, ae, f.
Faux, falsus, a, um.
Faveur en (de), pro (*abl.*).
Favorable (à), amicus, a, um (*dat.*); — propice, propitius, a, um.
Félicité, felicitas, atis, f.
Femme, mulier, eris, f.; — (épouse), uxor, oris,
Fendre, disseco, as, secui, sectum, secare.
Fenêtre, fenestra, ae, f.
Fer, ferrum, i, n.; (les fers) vincula, orum, pl. n.
Ferme, villa, ae, f.
Fermer, claudio, is, clausi, clausum, claudere.
Fertile, fecundus, a, um; — fertilis, e.
Festin, convivium, i, n.
Fête (de), festus, a, um.
Feu, ignis, is, m.
Feuillage, frons, frondis, f.
Feuille, folium, i, n.
Fidèle, fidelis, e.
Fidélité, fides, ei, f.
Filet (à pêcher), rete, is, n.; — filet d'eau, vena, ae, f.
Fille, filia, ae, f.; — jeune fille, puella, ae, f.
Fils, filius, i, m.; — petit fils, nepos, otis, m.
Fin (*terme*), finis, is, m.
Fin (*mince*), tenuis, e.
Fixer à, applico, as, cui, citum, are. (*dat.*).
Flamme, flamma, ae, f.
Flatter, blandior, iris, itus sum, iri (*dat.*).
Flatteur, blandus, a, um.
Fléau, pestis, is, f.; — 120, malum, i, n.
Flèche, sagitta, ae, f.
Fléchir, flecto, is, flexi, flexum, flectere.
Fleur, flos, floris, m.; petite fleur, flosculus, i, m.
Fleurette, flosculus, i, m.
Fleuri, florens, entis.

Fleuve, flumen, inis, n.
Florissant, florens, entis.
Flot, fluctus, ūs, m.
Flotte, classis, is, f.
Flûte, tibia, ae, f.
Foi, fides, ei, f.
Fois, — *deux fois*, bis; — *trois fois*, ter; — *quatre fois*, quater; — *une seconde fois*, iterum (*adv.*).
Folie, insania, ae, f.
Fonction, officium, i, n.
Fondateur, conditor, oris, m.
Fondé, conditus, a, um.
Fontaine, fons, fontis, m.
Force, robur, oris, n.; — *forces*, vires, virium, f. pl.
Forcer, cogo, is, coegi, coactum, cogere.
Forêt, silva, ae, f.; *qui vit dans les forêts*, silvester, tris, tre.
Forgeron, faber, bri, m.
Forme, forma, ae, f.
 1. **Fort** (*adjectif*), validus, a, um.
 2. **Fort** (*adv.*), voir très; — (*fortement*), valde; vehementer.
Fortifié, munitus, a, um.
Fortifier, munio, is, ivi, itum, ire.
Fortune, fortuna, ae, f.
Fosse, fovea, ae, f.
Fossé, fossa, ae, f.
Fossoyeur, fossor, oris, m.
Fou (être), insanio, is, ii, itum, ire.
Foudre, fulmen, inis, n.; — *la foudre tombe*, fulminat, are.
Fougueux, vehemens, entis.
Fouiller, confodio, is, fodi, fossum, fodere.
Foule, turba, ae, f.
Fourmi, formica, ae, f.
Fournir, praebeo, es, ui, itum, ere.
Foyer, focus, i, m.
Fragile, fragilis, e.
Frais, frigidus, a, um; gelidus, a, um.
Franchir, transeo, is (*composé de eo*).
Frapper (*avec une arme*), ferio, is, ire; — (*de coups*), verbero, as, avi, atum, are; — (*heurter*), pulso, as, avi, atum, are; — (*un objet avec un autre*), percutio, is, cussi, cussum, ere (*avec se traduit par l'abl.*); — *frapper (d'une peine)*, plecto, is, ere; afficio, is, feci, fectum, ficere.
Fréquent, creber, bra, brum.
Frère, frater, tris, m.
Frisson, horror, oris, m.
 1. **Froid** (*nom*), frigus, oris, n.
 2. **Froid** (*adj.*), frigidus, a, um.
Fromage, caseus, i, m.

Froment, frumentum, i, n.
Fronde, funda, ae, f.
Front, frons, frontis, f.
Frotter, tero, is, trivi, tritum, terere.
Fruit, pomum, i, n.; — *bénéfice, résultat*, fructus, ūs, m.
Fuir, fugio, is, fugi, itum, ere.
Fuite, fuga, ae, f.; — *mettre en fuite*, fugo, as, avi, atum, are.
Fumée, fumus, i, m.
Fumet, nidor, oris, m.
Fumier, fimus, i, n.
Funeste, funestus, a, um.
Furieux, furens, entis.

G

Gagner, lucrari, aris, atus sum, ari; — *gagner (un lieu)*, peto, is, ivi, itum, ere.
Gain, lucrum, i, n.
 1. **Garde** m., custos, odis, m.
 2. **Garde** f., custodia, ae, f.; — *prendre garde*, caveo, es, cavi, cautum, cavere; — *que... ne*, ne (*subj.*).
Garder, servo, as, avi, atum, are; — *surveiller*, custodio, is, ivi, itum, ire.
Gardien, custos, odis, m.
Garnison, praesidium, i, n. Gauche, sinister, tra, trum.
Gaule, Gallia, ae, f.
Gaulois, Gallus, i, m.
Gavius, Gavius, i, m.
Gazon, gramen, inis, n.
Geai, graculus, i, m.
Gédéon, Gedeon, onis, m. Gelée, gelu, ūs, n.
Gémir, gemo, is, ui, itum, ere.
Gémissement, gemitus, ūs, m.
Gendre, gener, eri, m.
Gêne, molestia, ae, f.
Gêner, cohibeo, es, ui, itum, ere.
Général, dux, ducis, m.
Génie, ingeuium, i, n.
Genou, genu, ūs, n.
Genre, genus, eris, n.
Gens (= *hommes*); — *jeunes gens*, juvenes, um, m. plur.
Germain, Germanus, a, um.
Gibier, venatio, onis, f.
Gisant (être), jaceo, es, ere.
Glaive, gladius, i, m.
Gloire, gloria, ae, f.
Glorifier (se) de, glorior, aris, atus sum, ari (*abl.*).
Gorgias, Gorgias, ae, m.
Gourmand, edax, acis.

Gourmandise, gula, ae, f.
Goût, studium, i, n.
Gouverner, administro, as, avi, atum, are.
Grâce à = *par*; — *rendre grâce*, gratias ago, is, egi, actum, agere.
Gracieux, venustus, a, um.
Grammaire, grammatica, ae, f.
Grand, magnus, a, um; — *âgé*, grandis, e; — *si grand*, tantus, a, um.
Grandeur, magnitudo, inis, f.
Gras, pinguis, e.
Gratifier de, dono, as, avi, atum, are (*abl.*).
Grave, gravis, e.
Gravir, supero, as, avi, atum, are.
Grec, Graecus, a, um.
Grêle, gracilis, e.
Grelotter, tremo, is, ui, ěre.
Grenier, horreum, i, n.
Grenouille, rana, ae, f.
Griffe, unguis, is, m.
Groin, rostrum, i, n.
Guenon, simia, ae, f.
Guérir, sano, as, avi, atum, are.
Guerre, bellum, i, n.; — *art de la guerrier*, res militaris, rei militaris, f.
Guetter, speculor, aris, atus sum, ari.
Guisse (en) de, pro (*abl.*).

H

Habile, sollers, ertis; — *habile en quelque chose*, peritus, a, um (*gén.*).
Habilité, sollertia, ae, f.
Habit(s), vestis, is, f. (*au sing.*)
Habitant, incola, ae, m.
Habiter, habito, as, avi, atum, are; colo, is, colui, cultum, colere.
Habitude, consuetudo, inis, f.
Haine, odium, i, n.
Hair, odi, odisse.
Haluntium, Haluntium, i, n.
Hameçon, hamus, i, m.
Hamilcar, Hamilcar, aris, m.
Hannibal, Hannibal, alis, m.
Hasard (par), forte.
Hâter (se), propero, as, avi, atum, are; festino, as, avi, atum, are.
Haut, altus, a, um.
Hauteur, jugum, i, n.
Hé! heus!
Hébreux, Hebraei, orum, m. pl.
Hélas! heu! eheu!
Henna, Henna ae, f.
Héraclée, Heraclea, ae, f.
Herbe, herba, ae, f.

Hérisson, ericius, i, m.
Héritier, heres, edis, m.
Hérodote, Herodotus, i, m.
Hésitation, dubitatio, onis, f.
Hésiter à, dubito, as, avi, atum, are (*infinitif*).
Heureux, beatus, a, um; felix, icis.
Hibou, bubo, onis, m.
Hier, heri.
Histoire, historia, ae, f.
Hiver, hiems, hiemis, f.
Holà! heus!
Homère, Homerus, i, m.
Homme, (*du sexe masculin*) vir, viri, m.; — (*être humain*), homo, inis, m.; — *jeune homme*, juvenis, is, m.
Honnête, probus, a, um.
Honneur, honor, oris, m.; decus, oris, n.
Honorable, honestus, a, um.
Honorer, colo, is, colui, cultum, colere.
Honte (avoir), *j'ai honte*, me pudet, pudere.
Honteux, turpis, e.
Hors de, ex (*abl.*).
Hospitalier, hospitalis, e.
Hospitalité, hospitium, i, n.
Hôte, hospes, itis, m.
Hôtelier, caupo, onis, m.
Huile, oleum, i, n.
Huit, octo; — *huitième*, octavus, a, um.
Huître, ostrea, ae, f.
Humain, humanus, a, um.
Humble, humilis, e.
Humide, humidus, a, um.

I

Icare, Icarus, i, m.
Ici (sans mouv.), hic; (*avec mouv.*), huc.
Ignorant, ignarus, a, um; indoctus, a, um.
Ignorer, ignoro, as, avi, atum, are.
Il, lui, etc., is, ea, id.
Ile, insula, ae, f.
Iliade, Ilias, adis, f. (*acc.*) Iliada.
Illustre, clarus, a, um; praeclarus, a, um; illustris, e.
Image, simulacrum, i, n.; effigies, iei, f.
Imaginer, excogito, as, avi, atum, are; — *s'imaginer*, existimo, as, avi, atum, are (*infin.*).
Imiter, imitor, aris, atus sum, ari.
Immédiatement, statim.
Immense, immensus, a, um.
Imminent, imminens, entis.
Immortel, immortalis, e.
Immortalité, immortalitas, atis, f.
Impartial, aequus, a, um.
Impartialité, aequitas, atis, f.

Lexique français latin (Petitmangin)

Impie, impius, a, um.
Impiété, impietas, atis, f.
Implorer, imploro, as, avi, atum, are.
Importance, momentum, i, n.
Imposer, impono, is posui, positum, ponēre.
Imprudement, imprudenter.
Imprudence, temeritas, atis, f.
Imprudent, imprudens, entis.
Impudent, impudens, entis.
Impunément, impune.
Inaccoutumé, insolitus, a, um.
Inaltérable, perpetuus, a, um.
Incendier, incendo, si, i, censum, ěre.
Incliné, proclivis, e.
Incommoder, laedo, is, laesi, laesum, ěre.
Incommodité, molestia, ae, f.
Incroyable, incredibilis, e.
Indécis, incertus, a, um.
Indigent, inops, opis.
Indigné, indignabundus, a, um.
Indigner (s'), indignor, aris, atus sum, ari.
Indomptable, indomitus, a, um.
Infini, infinitus, a, um.
Informier (s'), percontor, aris, atus sum, ari.
Inhumain, inhumanus, a, um.
Inimitié, discordia, ae, f.
Injure, convicium, i, n.; — *tort*, injuria, ae, f.
Inurier, maledico, is, dixi, dictum, dicēre (*datif*).
Injurieux, contumeliosus, a, um.
Injuste, injustus, a, um; iniquus, a, um.
Injustice, injuria, ae, f.
Innocent, innocens, centis.
Inquiet, sollicitus, a, um.
Inquiétude, sollicitudo, inis, f.
Insatiable, insatiabilis, e.
Insensé, insanus, a, um; demens, entis; amens, entis; — 165, vecors, cordis.
Insolemment, insolenter.
Inspirer (crainte, espoir), injicio, is, jeci, jectum, jicēre; — *du courage*, animos addo, is, addidi, additum, addēre.
Instruire, doceo, es, ui, doctum, ěre; — 167, erudio, is, ivi, itum, ire.
Insuccès, res adversae, rerum adversarum, f. plur.
Insulter, insulto, as, avi, atum, are (*dat.*).
Intègre, integer, gra, grum.
Intendant, villicus, i, m.
Intermédiaire (par l') de, per (*acc.*).
Interroger, interrogo, as, avi, atum, are.
Intervalle, intervallum, i, n.
Inutile, inutilis, e.
Inventer, invenio, is, i, ventum, ire.
Inviter, invito, as, avi, atum, are.

Invoquer, invoco, as, avi, atum, are.
Irréparable, insanabilis, e.
Irritable, iracundus, a, um.
Irrité contre, iratus, a, um (*dat.*).
Irriter (s'), irascor, eris, iratus sum, irasci.
Italie, Italia, ae, f.
Ithaque, Ithaca, ae, f.
Ivoire, ebur, oris, n.
Ivresse, ebrietas, atis, f.

J

Jamais, nunquam.
Jambe, crus, uris, n.
Jardin, hortus, i, m.
Jardinnet, hortulus, i, m.
Jarret, poples, itis, m.
Jason, Jason, onis, m.
Javelot, jaculam, i, n.; telum, i, n.
Je, moi, ego, *gén.* mei.
Jésus, Jesus, *gén. dat.* Jesu, *acc.* Jesum.
Jeter, jacio, is, jeci, jactum, jacēre; — *jeter sur*, injicio, is, jeci, jectum, ěre; — (*répandre*), effundo, is, fudi, fustum, ěre; — (*en prison dans les fers*), conjicio, is, jeci, jectum, jicēre; — *se jeter = s'élancer*.
Jeu, ludus, i, m.
Jeun (à), jejunos, a, um.
Jeune, adolescens, entis; — *jeune homme*, juvenis, is, m.
Jeunesse, juvenus, utis, f.; adulescentia, ae, f.
Joie, gaudium, i, n.; laetitia, ae, f.
Jouer, ludo, is, lusi, lusum, ludere.
Joug, jugum, i, n.
Jouir de, fruor, eris, fruitus sum, frui (*abl.*).
Jour, dies, iei, m. *qqfois* f.; — *jour de fete*, dies festus; — *de jour*, interdiu (*adv.*); — *un jour*, quodam die; (*dans l'avenir*), aliquando; — *chaque jour*, quotidie (*adv.*). — *le jour vient, il fait jour*, lucescit, lucescēre.
Joyeux, laetus, a, um.
Juge, judex, icis, m.
Jugement, iudicium, i, n.
Juger, judico, as, avi, atum, are.
Jumeaux, gemini, orum, m. pl.
Jupiter, Jupiter, *gén.* Jovis, *dat.* Jovi, *acc.* Jovem.
Jurer, juro, as, avi, atum, are.
Jusqu'à, usque ad (*acc.*); — *jusqu'à ce que*, donec.
Juste, justus, a, um.
Justement (par hasard), forte.
Justice, justitia, ae, f.

L

Là, hic; ibi.
Laborieux, impiger, gra, grum.
Laboureur, agricola, ae, m.
Lac, lacus, ūs, m.
Lacédémone, Lacedaemon, onis, f.
Lacédémonien, Lacedaemonius, a, um.
Laid, turpis, e.
Laine, lana, ae, f.
Laisser (*de côté*), relinquo, is, liqui, lictum, linquere; — *permettre*, sino, is, sivi, sinere (*infin.*).
Lait, lac, lactis, n.
Lamentations, lamenta, orum, n. pl.
Lament, (se) lamentor, aris, atus sum, ari.
Lancer, jacio, is, jeci, jactum, ěre; 193, mitto, is, misi, missum, mittere; — 182, jacto, as, avi, atum, are.
Langue, lingua, ae, f.
Lapin, cuniculus, i, m.
Large, latus, a, um.
Largeur, latitudo, inis, f.
Larme, lacrima, ae, f; *petite larme*, lacrimula, ae, f.
Laurier, laurus, i, f.
Laver, abluo, is, i, ěre.
Leçon, praeceptum, i, n.
Léger, levis, e.
Légume, olus, eris, n.
Lent, tardus, a, um.
Lentement, tarde.
Lentulus, Lentulus, i, m.
Lequel des deux? uter, tra, trum.
Lettre, epistola, ae, f.
Leur, voir *son*.
 1. **Lever** (*nom*), ortus, ūs, m.
 2. **Lever** (*verbe*), tollo, is, sustuli, sublatum, tollere; *lever le camp*, castra moveo, es, movi, motum, movere.
Liberté, libertas, atis, f.
Libre, liber, era, erum.
Lien, vinculum, i, n.
Lieu, locus, i, m.
Lieutenant, legatus, i, m.
Lièvre, lepus, oris, m.
Ligne de bataille, acies, iei, f.
Lilybée, Lilybaeum, i, n.
Limite, finis, is, m.
Limpide, liquidus, a, um.
Lion, leo, onis, m.
Lire, lego, is, legi, lectum, legere.
Lit, lectus, i, m.
Litière, stramentum, i, n.
Livre, liber, bri, m.
Livrer, trado, is, tradidi, traditum, tradere.
Loi, lex, legis, f.

Loin (**au**), procul; — *non loin*, haud procul.
Loisir (**a**), otiose.
Long, longus, a, um; — *le long de*, praeter (*acc.*).
Longer (*en bateau*), praeternavigo, as, avi, atum, are.
Longtemps, diu; — *plus longtemps*, diutius; — *depuis longtemps*, jamdiu.
Lorsque, cum (*indic. ou subj.*).
Louange, laus, laudis, f.
Louche, — *une personne qui louche*, strabo, onis, m.
Louer, laudo, as, avi, atum, are.
Loup, lupus, i, m.; — *loup marin*, lupus, i, m.
Lourd, gravis, e.
Louve, lupa, ae, f.
Loyauté, fides, ei, f.
Lui-même, *soi même*, se (*accus.*).
Lumière, lumen, inis, n.
Lune, luna, ae, f.
Lycurgue, Lycurgus, i, m.
Lyre, lyra, ae, f.

M

Macédonien, Macedo, onis, m.
Mage, magus, i, m.
Magistrat, magistratus, ūs, m.
Magnifique, egregius, a, um.
Maigre, macer, cra, crum.
Maigreur, macies, iei, f.
Main, manus, ūs, f.
Maintenant, nunc.
Maintenir, servo, as, avi, atum, are.
Mais, sed; at; autem (*après un mot*); — *mais du moins*, at certe.
Maison, domus, ūs, *abl.* o; — *maison de campagne*, villa, ae, f.
Maître (*qui possède*), dominus, i, m.; — (*qui enseigné*), magister, tri, m.
 1. **Mal** (*nom*), malum, i, n.
 2. **Mal** (*adv.*), male.
Malade, aeger, gra, grum.
Maladie, morbus, i, m.
Malgré, — *qui agit malgré soi*, invitus, a, um (Gr. § 117).
Malheur, malum, i, n.; calamitas, atis, f.; pernicies, iei, f.; — *malheur à*, vae (*dat.*).
Malheureux, miser, era, erum; infelix, icis.
Malhonnête, improbus, a, um.
Maltraiter, vexo, as, avi, atum, are.
Manger, comedo, is, edi, esum, edere.
Manifeste, manifestus, a, um; — *il est manifeste que*, apparet, uit, ěre (*infin.*).
Manquer, — *être absent*, desum, dees, defui,

Lexique français latin (Petitmangin)

deesse (*dat.*); — *manquer de*, careo, es, ui, ēre (*abl.*); — *manquer à qqn*, 245, deficio, is, feci, factum, ficēre (*acc.*).

Manteau, amiculum, i, n.; amictus, ūs, m.

Mantinée, Mantinea, ae, f.

Marbre, marmor, oris, n.; — *de marbre*, marmoreus, a, um.

Marchand, mercator, oris, m.

Marche, agmen, inis, n.; — (*allure*), gradus, ūs, m.

Marcher, eo, is, ivi, itum, ire.

Marmite, olla, ae, f.

Marseille, Massilia, ae, f.

Matelot, nauta, ae, m.

Matin (le), mane (*adv.*).

Maudire, detestor, aris, atus sum, ari.

Mauvais, malus, a, um.

Médecin, medicus, i, m.

Méfier (se) de, caveo, es, cavi, cautum, cavēre, ab (*abl.*).

Mégarde, imprudentia, ae, f.

Mégare, Megara, ae, f.

Mélanger, misceo, es, ui, mixtum, miscēre.

Mêler, voir *mélanger*; — *se mêler de ou à*, intersum, es, interfui, interesse (*dat.*).

Membre, membrum, i, n.

Même (*adverbe*), etiam; — (*devant un superl.*) vel; — *lui-même*, ipse; — *le même*, idem, eadem, idem; — *pas même*, ne... quidem.

Menaçant, minax, acis; — 127, infestus, a, um.

Menaces, minae, arum, f. pl.

Menacer, immineo es, ēre (*dat.*).

Mendier, mendico, as, avi, atum, are.

Mentir, mentior, iris, itus sum, iri.

Mépriser, contemno, is, tempsi, temptum, temnēre.

Mer, mare, is, n.

Mère, mater, tris, f.

Mériter, mereo, es, ui, ēre; mereor, ēris, itus sum, ēri; — *bien mériter de*, bene merēri de (*abl.*).

Merveille, miraculum, i, n.

Mésaventure, jactura, ae, f.

Messager, nuntius, i, m.

Mesurer, metior, iris, mensus sum, metiri.

Mettre sur, impono, is, posui, positum, ponēre (*dat.*); — *mettre autour*, circumdo, as, dedi, datum, dare; — *de* (*dat.*); — *mettre en fuite*, fugo, as, avi, atum, are; — *se mettre à* (*faire*), incipio, is, cepi, ceptum, cipēre; coepi, coepisse.

Meurtre, caedes, is, f.

Meurtrier, interfector, oris, m.

Meurtrir, contundo, is, tudi, tusum, ěre.

Midas, Midas, ae, m.

Miel, mel, mellis, n.

Mien, voir *mon*.

Mieux, voir *bien*.

Milieu, *au milieu de*, medius, a, um (Gr. § 117); — 222, inter (*acc.*).

Militaire (art), res militaris, rei militaris, f.

Mille, mille, *pl.* millia.

Milon, Milo, onis, m.

Mince, tenuis, e.

Minerve, Minerva, ae, f.

Ministre, minister, tri, m.

Miroir, speculum, i, n.

Misérable, miser, era, erum; — *pauvre*, *malpropre*, sordidus, a, um.

Misère, miseria, ae, f.

Miséricordieux, misericors, cordis.

Modestie, modestia, ae, f.

Modifier, immuto, as, avi, atum, are.

Mœurs, mores, um, m. pl.

Moi, voir *je*.

Moindre, voir *petit*.

Moins, minus; — *du moins*, at certe; — *à moins que*, nisi.

Mois, mensis, is, m.

Moïse, Moses, is, m.

Moisson, messis, is, f.

Moment, tempus, oris, n.

Mon, meus, a, um.

Monde, mundus, i, m.

Monstre, monstrum, i, n.

Mont, mons, montis, m.

Montagnard, montanus, a, um.

Montagne, mons, montis, m.; — 36, jugum, i, n.

Monter sur, conscendo, is, di, scensum, scendēre (*acc.*).

Montrer, ostendo, is, i, tensum, ěre; — 77, denuntio, as, avi, atum, are.

Morceau, offa, ae, f.

Mordre, mordeo, es, momordi, morsum, mordēre.

Mors, frenum, i, m.

1. **Mort** (*la*), mors, mortis, f.; — 159, exitus, ūs, m.

2. **Mort** (*adj.*), mortuus, a, um; — *un mort*, mortuus, i, m.

Mortel, mortalis, e.

Mot, verbum, i, n.

Mouche, musca, ae, f.

Mouillé, madefactus, a, um.

Mourir, morior, moreris, mortuus sum (moriturus), mori.

Mousse, muscus, i, m.

Mouvement, motus, ūs, m.

Lexique français latin (Petitmangin)

Moyen (au) de = *par*.

Muet, mutus, a, um.

Mulet, mulus, i, m.

Multitude, multitudo, inis, f.

Mur, murus, i, m.

Murmure, murmur, uris, n.

Musicien, musicus, i, m.

N

Nager, nato, as, avi, atum, are.

Naissance (jour de), natalis dies, natalis diei, m.

Naître, nascor, ěris, natus sum, nasci; orior, oreris, ortus sum, oriri,

Narbonne, Narbo, onis, m.

Narines, nares, narium, f. pl.

Nation, gens, gentis, f.

Nature, natura, ae, f.

Naufrage, naufragium, i, n.

Naufragé, naufragus, i, m.

Naviguer, navigo, as, avi, atum, are.

Navire, navis, is, f.

Ne... pas, non; haud; — *ne... plus*, non jam.

Né, natus, a, um; — *né de*, ortus, a, um (*abl.*).

Nécessaire, necessarius, a, um.

Nécessité, necessitas, atis, f.

Négligemment, neglegenter.

Neige, nix, nivis, f.

Neiger, *il neige*, ningit, ninxit, ningĕre.

Neptune, Neptunus, i, m.

Néron, Nero, onis, m.

Nerveux, nervosus, a, um.

Ni, nec, neque.

Nid, nidus, i, m.

Nier, nego, as, avi, atum, are.

Nil, Nilus, i, m.

Noble, nobilis, e.

Noir, niger, gra, grum; ater, tra, trum.

Nom, nomen, inis, n.

Nombre, numerus, i, m.

Nombreux, multi, ae, a; *comp.* plures; *sup.* plurimi.

Non, non; haud.

Notion, notitia, ae, f.

Nôtre, *le nôtre*, noster, tra, trum.

Nouveaux, nodosus, a, um.

Nourrir, nutrio, is, ivi, itum, ire; alo, is, ui, altum, alĕre; pasco, is, pavi, pastum, pascĕre; — *se nourrir de*, vescor, eris, vesci (*abl.*).

Nourriture, cibus, i, m.

Nous, nos.

Nouveau, novus, a, um; — *de nouveau*, iterum.

Nouvelle (une), Duntius, i, m.

Nu, nudus, a, um.

Nuage, nubilum, i, n.; nubes, is, f.

Nuire, noceo, es, ui, itum, ěre; obsum, obes, obfui, obesse.

Nuit, nox, noctis, f.; — *de nuit*, noctu (*adv.*).

Nul, nullus, a, um.

O

Obĕir, pareo, es, ui, ěre; oboedio, is, itum, ire.

Obliger à, cogo, is, coegi, coactum, cogĕre (*infin.*).

Obole, obolus, i, m.

Obscur, obscurus, a, um.

Obscurcir, obscuro, as, avi, atum, are.

Observer, observo, as, avi, atum, are; — 147, servo, as, avi, atum, are.

Obstination, pertinacia, ae, f.

Obstiné, improbus, a, um.

Obtenir, impetro, as, avi, atum, are; obtineo, es, ui, tentum, tinĕre; — 276, consequor, eris, secutus sum, sequi; — *obtenir que*, impetrare ut; — (*faire en sorte que*), efficio, is, feci, factum, ficĕre ut (*subj.*).

Occasion, occasio, onis, f.

Océan, Oceanus, i, m.

Odeur, odor, oris, m.

Odorant, olens, entis.

Odysée, Odyssea, ae, f.

Œil, oculus, i, m.

Œuf, ovum, i, n.

Œuvre, opus, eris, n.

Office, officium, i, n.

Offrir, offero, fers, obtuli, oblatum, offerre; — (*un cadeau*), dono, as, avi, atum, are.

Oh! proh!

Ohé! heus!

Oie, anser, eris, m.

Oiseau, avis, is, f.

Olympe, Olympus, i, m.

Ombre, inumbro, as, avi, atum, are.

Ombre, umbra, ae, f.

Oncle, avunculus, i, m.

Opiniâtreté, pertinacia, ae, f.

Opposer (s'), obsto, as, stiti, stare; — (*rive opposée*), ulterior, oris.

1. **Or (conj.)**, autem (*après un mot*).

2. **Or (nom)**, aurum, i, n.; — *d'or*, aureus, a, um.

Oracle, oraculum, i, n.

Orateur, orator, oris, m.

Ordonner (de faire), jubeo, es, jussi, jussum, jubĕre (*infin.*); — *ordonner quelque chose*, 241 b. praecipio is, cepi, ceptum, cipĕre.

Ordre (commandement), imperium, i, n.; —

(*arrangement*), ordo, inis, m.
Oreille, auris, is, f.
Orgueil, superbia, ae, f.
Orgueilleux, superbus, a, um.
Origine, origo, inis, f.
Orné, ornatus, a, um.
Ornement, ornamentum, i, n.
Orner, orno, as, avi, atum, are.
Orphée, Orpheus, i, m.
Os, os, ossis, n.
Oser, audeo, es, ausus sum, audēre.
Otage, obses, idis, m.
Oter (*un vêtement*), exuo, is, i, utum, uere; — 195, detraho, is, traxi, tractum, trahēre; — 227, aufero, fers, abstuli, ablatum, auferre.
Ou, ou bien, aut; vel — (*interr.*), an.
Où (*sans mouv.*), ubi; (*avec mouv.*), quo.
Oublier, obliviscor, eris, oblitus sum, oblivisci.
Oublieux de, immemor, oris (*gén.*).
Outrage, contumelia, ae, f.
Outre (en), praeterea; quin etiam.
Ouvrir, aperio, is, perui, pertum, perire; — *être ouvert*, pateo, es, ui, ēre.

P

Pactole, Pactolus, i, m.
Pain, panis, is, m.
Paisible, placidus, a, um; quietus, a, um.
Paix, pax, pacis, f.
Palais, regia, ae, f.
Pâle, pallidus, a, um.
Paradis, paradisi, i, m.
Paraître, videor, ēris, visus sum, ēri.
Parcelle, particula, ae, f.
Parce que, quia; quoniam.
Parcourir, peragro, as, avi, atum, are.
Pardoner, ignosco, is, novi, noscere.
Parents (*père et mère*), parentes, um, m. pl.; (*proche*), cognatus, a, um.
Paresse, segnitias, iei, f.; desidia, ae, f.
Paresseux, piger, gra, grum.
Parfait, absolutus, a, um.
Parfois, nonnunquam; interdum.
Parler, loquor, eris, locutus sum, loqui.
Parmi, inter (*acc.*).
Parole, verbum, i, n.
Part, pars, partis, f.; — *nulle part*, nusquam (*adv.*); — *de toutes parts*, undique (*adv.*).
Partager, divido, is, visi, visum, dēre; — *partior*, iris, itus sum, iri.
Parti, partes, ium, f. pl.
Partie, pars, partis, f.
Partir, proficiscor, eris, fectus sum, cisci;

abeo, is (*composé de eo*).
Partout, ubique.
Parvenir (à), pervenio, is, veni ventum, ire (*ad, acc.*).
 1. **Pas, ne... pas, voir ne** — *pas du tout*, minime; — *pas même*, ne... quidem.
 2. **Pas** (*allure*), gradus, ūs, m.; — (*démarche*), incessus, ūs, m.
Passage, iter, itineris, n.; — (*action de passer*), ingressus, ūs, m.
Passant (un), *employer le participe du verbe passer* (praetereo).
Passé, actus, a, um, (*de ago*).
Passer (*laisser de côté*), praetereo, is, (*comp. de eo*); — (*par un lieu*), iter facio, is, feci, factum, facēre; — (*un pont, un ruisseau*), transeo, is (*composé de eo*); — (*son temps, sa vie*), ago, is, egi, actum, agēre; — 209, praetereo, is (*composé de eo*).
Passion, cupiditas, atis, f.
Pasteur, pastor, oris, m.
Patience, patientia, ae, f.
Patrie, patria, ae, f.
Patrimoine, res familiaris, rei familiaris, f.
Pauvre, pauper, eris.
Pauvreté, inopia, ae, f.; paupertas, atis, f.; pauperies, iei, f.
Pavé, pavimentum, i, n.
Payer, solvo, is, solvi, solutum, vĕre.
Pays, terra, ae, f.; regio, onis, f.
Paysan, rusticus, i, m.
Peau, cutis, is, f.; — (*dépouillé*) pellis, is, f.
Pécher, pecco, as, avi, atum, are.
Pêcher, capto, as, avi, atum, are.
Peine, labor, oris, m.; — *avec peine*, aegre; — *à peine*, vix.
Pelage, pilus, i, m.
Pelé, glaber, bra, brum.
Pénates, Penates, ium, m. pl.
Penché (*en avant*), pronus, a, um.
Pendant, per (*acc.*) (*quelquefois l'acc. seul*); — *pendant que*, dum.
Pénible, difficilis, e.
Péniblement, aegre; laboriose.
Pensée, cogitatio, onis, f.
Penser (*que*), puto, a, avi, atum, are (*infin.*); — *réfléchir*, cogito, as, avi, atum, are; — *estimer que*, existimo, as, avi, atum, are; arbitror, aris, atus sum, ari (*infin.*).
Pente, clivus, i, m.
Percé, pertusus, a, um.
Percer, perforo, as, avi, atum, are.
Perdre, amitto, is, misi, missum, mittēre.
Père, pater, tris, m.; — *grand-père*, avus, i, m.
Perfide, perfidus, a, um.

- Perfidie**, perfidia, ae, f.
Péril, periculum, i, n.
Périr, pereo, is (*composé de eo*); intereo, is (*composé de eo*).
Perméable, bibulus, a, um.
Permis (il est), licet, licuit, licēre.
Perpétuel, perpetuus, a, um.
Perse (un), Persa, ae, m.
Personne, nemo, inis, (*pron.*).
Persuader, persuadeo, es, suasi, suassum, dēre; — *que (inf.*); — *de (faire)*, ut, (*subj.*).
Perte, pernicies, iei, f.
Pesant, gravis, e.
 1. **Petit**, parvus, a, um (*comp. minor, sup. minimus*); tenuis, e; exiguus, a, um.
 2. **Petit (d'un animal)**, natus, i, m.; — (*d'un oiseau*), pullus, i, m.
Peu de (trop peu), parum; — (*un peu*), paulum; «*peu*» se tourne souvent par «*peu nombreux*» (Gr. § 91); — *peu à peu*, paulatim.
Peuple, populus, i, m.
Peuplier, populus, i, f.
Peur, metus, ūs, m.; — *avoir peur de = craindre*; — *de peur que, ne (subj.)*.
Peureux, timidus, a, um.
Phaéton, Phaeton, ontis, m.
Pharaon, Pharaon, onis, m.
Pharsale, Pharsalus, i, f.
Philippe, Philippus, i, m.
Philosophe, philosophus, i, m.
Philosophie, philosophia, ae, f.
Phrygie, Phrygia, ae, f.
Pièce (d'argent, de monnaie), nummus, i, m.
Pied, pes, pedis, m.
Piège, laqueus, m.; — 222, insidiae, arum, f. pl.
Pierre, lapis, idis, m.; saxum, i, n.
Piété, pietas, atis, f.
Pieu, sudis, is, f.
Pieux, pius, a, um.
Piquer, fodio, is, fodi, fossum, fodēre.
Pirate, pirata, ae, m.
Pire, voir *mauvais*.
Pitié, misericordia, ae, f.; — *digne de pitié*, miserabilis, e; — *avoir pitié, de misereor*, ēris, eritus ou ertus sum, ēri (*gén.*).
Place, locus, i, m.; — *place publique*, forum, i, n.
Placer, colloco, as, avi, atum, are; pono, is, posui, positum, ponēre; — *placer sur*, impono, is, posui, positum, ponēre (*dat.*).
Plafond, camera, ae, f.
Plaindre (se), queror, eris, questus sum, queri.
Plaine, campus, i, m.; — *qui vit dans les plaines*, campester, tris, tre.
Plainte, querela, ae, f.
Plaire, placeo, es, cui, ēre; — *réjouir (qqn)*, juvo, as, juvi, jutum, juvare (*acc.*); — *il plait*, juvat, juvit, juvare; placet, placuit, placēre.
Plaisanter, jocor, aris, atus sum, ari.
Plaisir, voluptas, atis, f.
Piante, herba, ae, f.
Platon, Plato, onis, m.
Plein, plenus, a, um; — *plein de*, plenus (*gén.*).
Pleurer, fleo, es, evi, etum, ēre; — 187, defleo, es, evi, etum, ēre.
Pleuvoir, — *il pleut*, pluit, pluit, ēre.
Plier (se) a, obsequor, eris, secutus sum, sequi (*dat.*).
Pline, Plinius, i, m.
Pluie, imber, bris, m.; — 237, pluvia, ae, f.
Plume, pluma, ae, f.; — (*des ailes*), penna, ae, f.
Plupart (la), plerique, pleraeque, pleraque.
Plus, magis; plus; — *le plus*, maxime; — *de plus en plus*, magis ac magis; — *ne... plus*, non jam.
Pluton, Pluto, onis, m.
Plutôt, potius.
Poche, sinus, ūs, m.
Poème, carmen, inis, n.
Poète, poeta, ae, m.
Poids, pondus, eris, n.; onus, eris, n.
Poil, pilus, i, m.
Point (sur le) de, se rend par le participe futur.
Pointe, mucro, onis, m.
Pointu, acutus, a, um.
Poison, venenum, i, n.
Poisson, piscis, is, m.
Poitrine, pectus, oris, n.
Poix, pix, picis, f.
Polémon, Polemo, onis, m.
Polyphème, Polyphemus, i, m.
Pompée, Pompeius, i, m.
Pont, pons, pontis, m.
Porc, porcus, i, m.; sus, suis, m.
Port, portus, ūs, m.
Porte, janua, ae, f.; fores, ium, f. pl.; — (*d'une ville*), porta, ae, f.
Porté à, pronus, a, um ad (*acc.*).
Portefaix, bajulus, i, m.
Porter, porto, as, avi, atum, are; fero, fers, tuli, latum, ferre; — (*sur un char*), veho, is, vexi, vectum, vehēre; — 224, *porter (à)*, admoveo, es, movi, motum, ēre (*dat.*).
Portrait, effigies, iei, f.
Poser, pono, is, posui, positum, ponēre.
Posséder, possideo, es, sedi, sessum, sidēre; — 132, teneo, es, ui, ēre.

- Poule**, gallina, ae, f.
Pour, Gr. § 8, 240; *qq. fois*, pro (*abl.*).
Pourceau, porcus, i, m.
Pourquoi, cur; quare; — *c'est pourquoi*, ideo.
Poursuivre, prosequor, eris, secutus sum, sequi.
Pourtant, tamen.
Pourvoyeur, obsonator, oris, m.
Pourvu que, dum (*subj.*).
Pousser, 127, impello, is, puli, pulsum, pellere; — 150, ago, is, egi, actum, agere; — 259, compello, is, puli, pulsum, pellere; — (*des gémissements*), edo, is, edidi, editum, edere.
 1. **Pouvoir** (*nom*), imperium, i, n.
 2. **Pouvoir** (*verbe*), posum, potes, potui, posse.
Prairie, pratum, i, n.
Pré, pratum, i, n.
Précédemment, antea.
Précepte, praeceptum, i, n.
Précieux, pretiosus, a, um.
Précipiter (se), exsilio, is, silui, sultum, ire.
Prédire, praedico, is, dixi, dictum, ěre.
Préférer, antepono, is, posui, positum, ponere; — *aimer mieux (faire)*, malo, mavis, malui, malle.
Préférable, potior, oris (*compar.*).
Premier, primus, a, um; — (*de deux*), prior, oris.
Prendre, capio, is, cepi, captum, capere; — 193, sumo, is, sumpsi, sumptum, sumere; — *prendre garde à (se soucier de)*, curo, as, avi, atum, are (*acc.*); (*se défier de*), caveo, es, cavi, cautum, cavere (*acc.*); — *prendre garde de ou que*, cavere ne (*subj.*).
Préparer, paro, as, avi, atum, are.
Près (à peu), ferme.
Présage, omen, inis, n.
Présence (en) de, coram (*abl.*).
 1. **Présent**, munus, eris, n.
 2. **Présent (être)**, adsum, ades, adfui, adesse (*dat.*).
Présenter, praebeo, es, ui, itum, ěre; 182, intento, as, avi, atum, are.
Presque, fere.
Presser, urgeo, es, ursi, urgere.
Préteur, praetor, oris, m.
Prêtre, sacerdos, otis, m.
Prévoir, prospicio, is, spexi, spectrum, ěre.
Prévoyant, providus, a, um.
Priam, Priamus, i, m.
Prier, precor, aris, atus sum, ari; — *prier qqn de (faire)*, oro, as, avi, atum, are ut (*subj.*); rogo, as, avi, atum, are ut (*subj.*).
Prières, preces, cum, f. pl.
- Prince**, princeps, cipis, m.
Principal, praecipuus, a, um.
Principalement, praecipue.
Printemps, ver, veris, n.
Prison, carcer, eris, m.
Prisonnier, captivus, i, m.
Privé, privatus, a, um.
Priver, fraudo, as, avi, atum, are.
Prix, pretium, i, n.
Procès, causa, ae, f.
Prochain, proximus, a, um.
Proche de, propinquus, a, um (*dat.*).
Proconsul, proconsul, ulis, m.
Prodigue, prodigus, a, um.
Produire, — 238, afferro, fers, attuli, allatum, afferre; — 267, fero, fers, tuli, latum, ferre.
Profitable, utilis, e; — *être profitable à*, prosum, prodes, profui, prodesse.
Profiter de, utor, eris, usus sum, uti (*abl.*).
Profond, altus, a, um; — 195, gravis, e.
Profondeur, altitudo, inis, f.
Progéniture, proles, is, f.
Proie, praeda, ae, f.
Projet, consilium, i, n.; inceptum, i, n.
Promener (se), ambulo, as, avi, atum, are; — *promener (ses regards)*, circumfero, fers, tuli, latum, ferre.
Promesse, promissum, i, n.
Promettre, promitto, is, misi, missum, mittere; polliceor, eris, itus sum, ěri.
Prononcer (un discours), habeo, es, ui, itum, ěre.
Propre, mundus, a, um; — *propre à*, aptus, a, um (*dat.*).
Proserpine, Proserpina, ae, f.
Prospère, laetus, a, um.
Protéger, tutor, aris, atus sum, ari; tueor, eris, tuitus sum, tueri.
Providence, providentia, ae, f.
Province, provincia, ae, f.
Provoquer, moveo, es, movi, motum, movere; 153, commoveo, es, etc.
Prudence, prudentia, ae, f.
Prudent, prudens, entis.
Ptolémée, Ptolemaeus, i, m.
Puant, olens, entis.
Public, publicus, a, um.
Puis, postea.
Puiser, haurio, is, hausit, haustum, haurire.
Puissant, potens, entis.
Punique, Punicus, a, um.
Punir, punio, is, ivi, itum, ire; vindico, as, avi, atum, are.
Punition, poena, ae, f.
Pur, purus, a, um.

Purement, pure.

Pyrrhus, Pyrrhus, i, m.

Q

Qualité, laus, laudis, f.; — *en qualité de*, pro (abl.).

Quand, quando; cum.

Quantité, vis, acc. vim abl. vi, f. — *une très grande quantité de*, plurimum (adv. avec gén.).

Quarantième, quadragesimus, a, um.

Quatre, quatuor.

Quatrième, quartus, a, um.

Que, quam (après un compar.); — *que... ne*, quin (après ne pas douter que, etc.).

Quel, quis, quae, quod (ou quid); qualis, e; — *quel que soit celui qui*, quicumque.

Quelque, ullus; — *quelqu'un, quelque*, aliquis, aliqua, aliquod (ou quid); — *quelques*, aliquot (indécl.).

Quereller (se), litigo, as, avi, atum, are.

Queue, cauda, ae, f.

Qui, lequel, qui, quae, quod; — *qui?* quia, quae, quod; — *qui donc?* quisnam, quaenam, quodnam (quidnam)?

Quiconque, quicumque, quaecumque, quodcumque.

Quitter, relinquo, is, liqui, lictum, linq̄ere.

Quoique, quanquam (indic); quamvis (subj.).

R

Rabougri, retorridus, a, um.

Raccommoder, reconcinno, as, avi, atum, are.

Race, genus, eris, n.

Racheter, redimo, is, emi, emptum, im̄ere.

Racine, radix, icis, f.

Raconter, narro, as, avi, atum, are.

Ragoût, pulmentum, i, n.

Raison, ratio, onis, f.; — *motif*, causa, ae, f.

Ramasser, tollo, is, sustuli, sublatum, oll̄ere.

Rameau, ramus, i, m.

Ramener, reduco, is, duxi, ductum, duc̄ere.

Rameur, remex, migis, m.

Ramper, serpo, is, serpsi, serp̄ere.

Rapide, velox, ocis; celer, eris.

Rapidement, celeriter.

Rapidité, velocitas, atis, f.; pernicitas, atis, f.

Rappeler, revoco, as, avi, atum, are.

Rapporter (*raconter*), refero, fers, tuli, latum, ferre.

Rarement, raro.

Rat, mus, muris, m.

Rave, rapa, ae, f.

Ravin, convallis, is, f.

Rayon, radius, i, m.

Réalité (en), revera.

Récent, recens, entis.

Recevoir, accipio, is, cepi, ceptum, cip̄ere.

Réchauffer, foveo, es, fovi, f̄otum, f̄ov̄ere.

Rechercher, expeto, is, ivi, itum, ěre.

Récit, fabula, ae, f.

Récolter, demeto, is, messui, messum, met̄ere.

Recommandation, praeceptum, i, n.

Recommander, commendo, as, avi, atum, are.

Récompense, praemium, i, n.; merces, edis, f.

Réconcilier (se), in gratiam redeo, is (*composé de eo*).

Reconnaissant, gratus, a, um.

Recouvert, obductus, a, um.

Recouvrer, recupero, as, avi, atum, are.

Recouvrir, operio, is, operui, opertum, operire.

Redevenir, *tournez «devenir de nouveau»*, iterum fio, fis, factus sum. fieri.

Redoutable, saevus, a, um.

Redouter, timeo, es, ui, ěre; formido, as, avi, atum, are.

Redresser, erigo, is, erexi, erectum iḡere.

Réellement, revera.

Réfléter, reverbero, as, avi, atum, are.

Refuser (*qqe chose*), denego, as, avi, atum, are; — *ne pas vouloir*, nolo, non vis, nolui, nolle; — *refuser (de faire)*, renuo, is, i, ěre; —

242, abnuo, is, i, ěre.

Regarder, specto, as, avi, atum, are; intueor, eris, tuitus sum, tūeri; — 161, aspicio, is, spexi, spectum, spic̄ere; — 320, respicio, is, spexi, spectum, spic̄ere.

Région, regio, onis, f.

Règne, regnum, i, n

Régner, regno, as, avi, atum, are.

Reine, regina, ae, f.

Rejoindre (se), jungor, eris, junctus sum, jungi (*passif de jungo*).

Réjouir (se) de, gaudeo, es, gavisus sum, gaud̄ere (abl.); — *réjouir qqn, voir charmer*.

Relâche, intermissio, onis, f.

Relâcher (se), *être négligent*, cesso, as, avi, atum, are.

Remarquable, insignis, e; singularis, e.

Remarquer, observo, as, avi, atum, are.

Remblai, agger, eris, m.

Remède, remedium, i, n.

Remédier à, medeor, eris, ěri (*dat.*).

Rempart, moenia, ium, n. pl.

Remplir, impleo, es, evi, etum, ěre; compleo, es, evi, etum, ěre; — (*de crainte*), imbuo, is, i, utum, ūere; — (*de joie*), perfundo, is, fudi,

fusum, fundēre.

Remus, Remus, i, m.

Renard, vulpes, is, f.

Rendre, reddo, is, reddidi, redditum, reddēre;

— (*faire*), efficio, is, feci, factum, facēre; —

230, facio, is, feci, factum, facēre; — *rendre grâce*, gratias ago, is, egi, actum, agēre; — *se rendre (en un lieu)*, contendo, is, tendi, tentum, tendēre; se conferre (fero, fers, tuli, latum).

Renom, nomen, inis, n.

Renommée, fama, ae, f.

Renoncer à, desisto, is, destiti, destitum, desistēre ab (*abl.*).

Rentrer, regredior, deris, gressus sum, grēdi.

Renvoyer, dimitto, is, misi, missum, mittēre;

— 193, remitto, is, misi, missum, mittēre.

Répandre (se), emano, as, avi, atum, are.

Réparer, sarcio, is, sarsi, sartum, cire.

Repas (du soir), cena, ae, f.

Repentir (se), — *je me repens*, me paenitet.

Répondre, respondeo, es, spondi, sponsum, dēre.

Repos, quies, etis, f.

Reposer, se reposer, quiesco, is, quievi, etum, escēre.

Repoussant, foedus, a, um.

Repousser, amoveo, es, i, motum, ēre; repello,

is, puli, pulsum, pellēre; — 155, arceo, es, ui,

ēre; — 193, pello, is, pepuli, pulsum, pellēre.

Réprimander, increpo, as, ui, itum, are.

Réputation, fama, ae, f.

Résister, resisto, is, stiti, sistēre; — 242,

repugno, as, avi, atum, are.

Résolution, consilium, i, n.

Résonner, resonno, as, avi, are.

Respect, reverentia, ae, f.

Respecter (les droits), servo, as, avi, atum, are.

Ressemblance, similitudo, inis, f.

Ressources, opes, um, f. pl.

Restaurant, popina, ae, f.

Rester, maneo, es, mansi, mansum, ēre.

Retenir, retineo, es, ui, tentum, ēre; — 257, detineo, es, ui, tentum, ēre.

Rétif, retractans, antis.

Retirer (se), recedo, is, cessi, cessum, cedēre; se recipio, is, cepi, ceptum, cipēre.

Retour, reditus, ūs, m.

Retourner, revertor, eris, versus sum, verti; — 204, verito, is, i, versum, ēre.

Retraite, — *sonner la retraite*, receptui cano, is, cecini, cantum, canēre.

Réveiller, excito, as, avi, atum, are; — *réveillé*, excitatus, a, um.

Révéler, indico, as, avi, atum, are.

Revenir, revertor, is, i, versum, ēre; redeo, is (*comp. de eo*); — (*en courant*), recurro, is, curri, cursum, ēre.

Revenu, fructus, ūs, m.

Revêtir, vestio, is, ivi, itum, ire.

Révolution, res novae, rerum novarum, f. pl.

Rhadamanthe, Rhadamanthus, i, m.

Rhône, Rhodanus, i, m.

Riche, dives, itis (*gén.*), locuples, etis.

Richesses, divitiae, arum, f. pl., opes, um, f. pl.

Rien, nihil, n.; — *en rien*, nihil.

1. **Rire (verbe)**, rideo, es, risi, risum, ridēre.

2. **Rire (nom)**, risus, ūs, m.

Rivage, litus, oris, n.

Rive, ripa, ae, f.

Rivière, amnis, is, m.

Robuste, robustus, a, um.

Rocher, rupes, is, f.

Roi, rex, regis, m.

Romain, Romanus, a, um.

Rome, Roma, ae, f.

Rompre, dirimo, is, emi, emptum, ēre.

Romulus, Romulus, i, m.

Ronger, corrodo, is, rosi, rosum, rodēre.

Rose, rosa, ae, f.

Roseau, arundo, inis, f.

Rosée, ros, roris, m.

Rossignol, luscinius, i, m.

Rouge, ruber, bra, brum; puniceus a, um.

Rougeur, rubor, oris, m.

Rougir, erubesco, is, bui, escēre.

Rouler, volvo, is, i, volutum, ēre; — 259, devolvo, is, i, volutum, ēre.

Route, via, ae, f.; — *faire route*, iter facio, is, feci, factum, facēre.

Royal, regius, a, um.

Royaume, regnum, i, n.

Rude, asper, era, erum.

Ruisseau, rivus, i, m.

Ruse, dolus, i, m.

Rusé, callidus, a, um.

Rustique, rusticus, a, um; agrestis, e.

S

Sacré, sacer, cra, crum.

Sage, prudens, entis; — *un sage (vir)*, sapiens, entis, m.

Sagesse, sapientia, ae, f.

Saisir, apprehendo *ou* comprehendo, is, i, hensum, dēre; corripio, is, ripui, reptum, ēre; — (*une occasion*), arripio, is, ripui, reptum, ripēre.

Salaire, merces, edis, f.

Sale, squalidus, a, um.

Lexique français latin (Petitmangin)

- Salomon**, Salomon, onis, m.
Salubre, saluber, bris, bre.
Saluer, saluto, as, avi, atum, are.
Salut, salus, utis, f.
Salutaire, saluber, bris, bre.
Sanctuaire, penetrale, is, n.
Sang, sanguis, inis, m.
Sanglier, aper, apri, m.
Sans, sine (*abl.*).
Satiété, satietas, atis, f.
Satisfaire, sedo, as, avi, atum, are; expleo, es, evi, etum, ēre.
Saumon, salmo, onis, m.
Sauter, salio, is, ii, saltum, ire.
Sauterelle, locusta, ae, f.
Sauvage, ferus, a, um; — *bête sauvage*, fera, ae, f.
Sauver, servo, as, avi, atum, are.
Saveur, sapor, oris, m.
Savoir, scio, is, scivi, scitum, scire; — *savoir (ne pas)*, nescio, is, ire.
Scélérat, sceleratus, a, um.
Science, scientia, ae, f.
Scipion l'Africain, Scipio, onis, Africanus, i, m.
Scythe (un), Scytha, ae, m.
Sec, siccus, a, um.
Sécher (transitif), sicco, as, avi, atum, are; — (*intrans.*), aresco, is, arui, escēre.
Secouer, quatio, is, quassum, quatēre.
Secourir, auxiliior, aris, atus sum, ari (*dat.*).
Secours, auxilium, i, n.
Ségeste, Segesta, ae, f.
Seigneur, dominus, i, m.
Sein, sinus, ūs, m.
Séjour, sedes, is, f.
Séjourner, consisto, is, stiti, stitum, sistēre.
Semblable, similis, e (*gén. ou dat.*).
Sembler, videor, eris, visus sum, ēri.
Sénat, senatus, ūs, m.
Sénateur, senator, oris, m.
Sens (direction), pars, partis, f.
Sentence, sententia, ae, f.
Sentiment, affectus, ūs, m.; sensus, ūs, m.
Sentir, sentio, is, sensi, sensum, ire.
Séquanes (les), Sequani, orum, m. pl.
Série, series, iei, f.
Serpent, serpens, entis, m.; (*gros*) draco, onis, m.
Service militaire, militia, ae, f.
Servir (être utile), prosum, prodes, profui, prodesse; — (*sur la table*), appono, is, posui, positum, ponēre; — *se servir de*, utor, eris, usus sum, uti (*abl.*); *comme de*, pro (*abl.*).
Serviteur, famulus, i, m.
Servitude, servitus, utis, f.
Seuil, limen, inis, n.
Seul, solus, a, um (*gén. solius*); unus, a, um (*gén. unius*).
Seulement, tantum — *non seulement... mais encore*, non solum... sed etiam.
Sévèrement, graviter.
Sévir, saevio, is, ii, itum, ire.
Si, si; — (*tellement*), tam; — si (*interrog.*), num; — *si... ou*, utrum... an; — *si ne pas*, nisi.
Sicile, Sicilia, ae, f.
Sicilien, Siculus, i, m.
Sien, suus, a, um.
Signifier, significo, as, avi, atum, are.
Silence, silentium, i, n.
Simple, simplex, icis.
Simplicité, simplicitas, atis, f.
Sincérité, fides, ei, f.
Singe, simius, i, m.
Sinistre, sinister, tra, trum.
Sirène, Siren, enis, f.
Situé, situs, a, um.
Six, sex.
Sobre, sobrius, a, um.
Société, conversatio, onis, f.
Socrate, Socrates, is, m.
Sœur, soror, oris, f.
Soi-même, sui, sibi, se.
Soif, sitis, is, f. (*abl. siti*).
Soigner, curo, as, avi, atum, are.
Soigneusement, diligenter.
Soin, cura, ae, f.; — *avec soin*, sedulo (*adv.*).
Soir (le) tombe, advesperascit, ěre.
Soit... soit, sive... sive.
Soixante, sexaginta.
Sol, solum, i, n.; terra, ae, f.; humus, i, f.
Soldat, miles, itis, m.
Soleil, sol, solis, m.
Solide, firmus, a, um.
Solitaire, secretus, a, um.
Sollicitude, sollicitudo, inis, f.
Solon, Solon, onis, m.
Sombre, obscurus, a, um.
Sommeil, somnus, i, m.
Sommet, cacumen, inis, n.
1. Son (adj.), suus, a, um (*on doit souvent tourner par de lui, d'elle*).
2. Son (nom), sonus, i, m.; sonitus, ūs, m.
Sonner, voir *retraite*.
Sonore, canorus, a, um.
Sophiste, sophista, ae, m.
Sordide, sordidus, a, um.
Sort, sors, sortis, f.
Sorte, modus, i, m.; — *de toutes sortes* = *varié*.

Sortir, egredior, deris, gressus sum, gredi; exeo, is (*composé de eo*); — excedo, is, cessi, cessum, ěre.
Sot, stultus, a, um; stolidus, a, um.
Sottise, stultitia, ae, f.; — *des sottises*, ineptiae, arum, f. plur.
Souci, cura, ae, f.
Soucier (se) peu de, neglego, is, glexi, glectum, ěre (*acc.*).
Soucieux de, diligens, entis (*gén.*).
Soudain, subito (*adv.*).
Soudainement, subito (*adv.*).
Souffrir, patior, teris, passus sum, pati; — 132, laboro, as, avi, atum, are; — 263, doleo, es, ui, ěre.
Souhaiter, opto, as, avi, atum, are; expeto, is, ivi, itum, ěre; — *souhaiter de* ou *que*, optare ut (*subj.*).
Souiller, foedo, as, avi, atum, are; maculo, as, avi, atum, are.
Soulagement, levamen, inis, n.
Soulager de, levo, as, avi, atum, are (*abl.*).
Soumettre, subigo, is, egi, actum, igěre; — voir *soumis*.
Soumis (être) à, servio, is, ii, itum, ire (*dat.*).
Soupçon, suspicio, onis, f.
Source, fons, fontis, m.
Sous, sub (*abl. et acc.*).
Soustraire, subtraho, is, traxi, tractum, trahěre.
Souterrain, subterraneus, a, um; — *un souterrain*, cuniculus, i, m.
Souvenir, memoria, ae, f.
Souvenir (se), memini, meminisse (*gén.*); — *qui se souvient*, memor, oris.
Souvent, saepe; *si souvent*, toties.
Sparte, Sparta, ae, f.
Spartiate, Spartiata, ae, m.
Spectacle, spectaculum, i, n.
Stade, stadium, i, n.
Statue, signum, i, n.; simulacrum, i, n.
Stérile, sterilis, e.
Stratagème, dolus, i, m.
Stymphale, Stymphalus, i, m.
Styx, Styx, Stygis, f.
Suave, suavis, e.
Subir (un châtement), poenas do, das, dedi, datum, dare.
Subit, subitus, a, um.
Subitement, repente.
Subjuguer, domo, as, ui, itum, are.
Succéder, succedo, is, cessi, cessum, ceděre.
Succès, res secundae, rerum secundarum, f. pl.
Succomber (sous), succumbo, is, cubui, cubitum, ěre (*dat.*).
Sueur, sudor, oris, m.

Suivre, sequor, eris, secutus sum, sequi.
Sujet, civis, is, m.; — *au sujet de*, de (*abl.*); super (*abl.*).
Supplication, obsecratio, onis, f.
Supplique, supplicium, i, n.
Supporter, tolero, as, avi, atum, are; — 153, sustineo, es, ui, tentum, tiněre; — 225 b, 227, fero, fers, tuli, latum, ferre.
Suprême, supremus, a, um.
Sur (prép.), in (*acc. ou abl.*).
Sûr, tutus, a, um.
Surprendre, deprehendo, is, i, hensum, děre.
Surtout, praesertim; maxime.
Surveiller, observo, as, avi, atum, are.
Suspendu (être) à, pendeo, es, pependi, penděre, ex (*abl.*).

T

Table, mensa, ae, f.
Tableau, tabula, ae, f.
Tache, macula, ae, f.
Taille, magnitudo, inis, f.
Taire (se), sileo, es, ěre; taceo, es, ui, itum, ěre.
Talent, ingenium, i, n.; — 222, artificum, i, n.
Tandis que, — (*pendant que*), dum (*indic.*); — (*mais*), at.
Tanière, latibulum, i, n.; — 136, cubile, is, n.
Tant de (si nombreux), tĕt (*indécl.*).
Tantôt... tantôt, nunc... nunc; tum... tum.
Tapage, strepitus, ūs, m.
Tard, sero; — *plus tard*, postea; — *il se fait tard*, advesperascit, ěre.
Taupe, talpa, ae, f.
Taureau, taurus, i, m.
Taygôte, Taygetus, i, m.
Tel, talis, e.
Tellement, tam (*avec adject.*); tantum (*avec verbe*).
Téméraire, temerarius, a, um.
Témoignage, testimonium, i, n.
Témoigner, significo, as, avi, atum, are.
Témoin, testis, is, m.
Tempérance, temperantia, ae.
Tempête, procella, ae, f.
Temple, templum, i, n.
Temps, tempus, oris, n.; — *en peu de temps*, brevi; — *pendant ce temps*, interea; — *en même temps*, simul; — *de temps en temps*, interdum.
Ténare, Taenarum, i, n.

- Tendre**, tener, era, erum; — (*au toucher*), mollis, e, 239, amans, tis.
- Tendre (un piège, des embûches)**, molior,

iris, itus sum, iri.

Tendrement, amanter.

Tendresse, amor, oris, m.

Ténèbres, tenebrae, arum, f. pl.

Tenir, teneo, es, ui, tentum, ěre; — *se tenir debout*, sto, stas, steti, statum, stare.

Terre, terra, ae, f.

Terrestre, terrester, tris, tre.

Terreur, formido, inis, f.

Terrible, terribilis, e.

Tête, caput, itis, n.; — *être à la tête de*, praesum, es, praefui, esse.

Théâtre, theatrum, i, n.

Tibère, Tiberius, i, m.

Tien, voir *ton*.

Timide, timidus, a, um.

Tirer de, excio, is, ivi, itum, ire ex (*abl.*); — 259, extraho, is, traxi, tractum, trahĕre.

Toi, voir, *tu*.

Toit, tectum, i, n.

Toison, vellus, eris, n.

Tomber, cado, is, cecidi, casum, ěre; — *tomber dans ou sur*, incido, is, i, ěre; — *tomber de*, decido, is, i, ěre.

Ton, tuus, a, um.

Ton (*de voix*), vox, vocis, f.

Tonneau, dolium, i, n.

Tonner, — *il tonne*, tonat, uit, are.

Tonnerre (*coup de*), tonitrus, ūs, m.

Toucher, contingo, is, tigi, tactum, tingĕre; — 30, tracto, as, avi, are. — (*d'un sentiment*), commoveo, es, movi, motum, movĕre.

Touffu, densus, a, um.

Toujours, semper.

Tour, turris, is, f.

Tourmenter, vexo, as, avi, atum, are; 245, crucio, as, avi, atum, are; — (*se*) *tourmenter*, (se) afflicto, as, avi, atum, are.

Tout, *chaque*, omnis, e; — *tout entier*, totus, a, um; — *tout (ensemble)*, cunctus, a, um; — *tout à fait*, omnino.

Toutefois, tamen.

Trace, vestigium, i, n.

Trahir, prodo, is, didi, ditum, ěre.

Traîner, traho, is, traxi, tractum, trahĕre.

Trait, telum, i, n.

Traitable, mitis, e.

Traité, foedus, eris, n.

Traître, proditor, oris, m.

Trancher, seco, as, ui, sectum, are; caedo, is, cecidi, caesum, ěre.

Tranquille, quietus, a, um; securus, a, um.

Tranquillement, leniter; placide.

Transporter sur, confero, fers, tuli, collatum, ferre, in (*acc.*); — 288, deporto, as, avi, atum,

are.

Travail, labor, oris, m.; — 94, opus, eris, n.

Travailler, laboro, as, avi, atum, are.

Travers (à), per (*acc.*).

Traversée, transvectio, onis, f.

Traverser, trajicio, is, jeci, jectum, ěre; — 182, perforo, as, avi, atum, are.

Trembler, tremo, is, ui, ere.

Trente, triginta.

Très, *rendu par le superl. ou maxime*.

Trésor, thesaurus, i, m.

Triomphe, triumphus, i, m.

Triple, triplex, icis.

Triste, maestus, a, um.

Tristesse, maestitia, ae, f.

Troie, Troja, ae, f.

Trois, tres, tria.

Troisième, tertius, a, um.

Trompe, proboscis, idis, f.; manus, ūs, f.

Tromper, fallo, is, fefelli, falsum, ěre; — *se tromper*, erro, as, avi, atum, are.

Trompette, tuba, ae, f.

Trompeur, fallax, acis.

Tronc, truncus, i, m.

Trône, solium, i, n.

Trop, nimis (*d'ordinaire rendu par le comparatif*).

Troubler, conturbo, as, avi, atum, are; moveo, es, movi, motum, ěre.

Troupe, agmen, inis, n.; grex, gregis, m.; — *petite troupe*, manus, ūs, f.

Troupeau, grex, gregis, m.; pecus, oris, n.; — 201, armentum, i, n.

Trouver, invenio, is, i, ventum, ire; reperio, is, i, pertum, ire; — *aller trouver*, adeo, is (*composé de eo*), (*acc.*); — *se trouver* = *être*.

Troyen, Trojanus, a, um.

Tu, tu, tui (*pronom*).

Tuer, neco, as, avi, atum, are; occido, is, i, cisum, dĕre; interficio, is, feci, fectum, ficĕre.

Tuile, tegula, ae, f.

Tumulte, tumultus, ūs, m.

Tunique, tunica, ae, f.

Tyran, tyrannus, i, m.

U

Ulcères (couvert d'), ulcerosus, a, um.

Ulysse, Ulysses (Ulixes), is, m.

Un, unus, a, um (*gén. unius*); — *l'un et l'autre*, uterque, traque, trumque; — *ni l'un ni l'autre*, neuter, tra, trum; — *l'un ou l'autre*, alteruter, tra, tum.

Uni, aequus, a, um.

Utile, utilis, e; — *être utile à*, prosum, prodes,

Lexique français latin (Petitmangin)

profui, prodesse (*dat.*).

Utilité, utilitas, atis, f.

V

Vache, vacca, ae, f.

Vain, vanus, a, um; inanis, e; — en vain, frustra.

Vaincre, vinco, is, vici, victum, ěre.

Vainqueur, victor, oris, m.

Valeur, pretium, i, n.; — *sans valeur*, vilis, e.

Vallée, vallis, f.

Valoir mieux que, praesto, as, stiti, itum *ou* atum, are (*dat.*).

Vanité, superbia, ae, f.

Varié, varius, a, um.

Vase, vas, vasis, n.

Vaste, latus, a, um; — 94, vastus, a, um; — 136, 143, amplus, a, um.

Vaurien, nebulo, onis, m.

Vautour, vultur, uris, m.

Veiller, vigilo, as, avi, atum, are; — *veiller à ce que*, curo, as, avi, atum, are ut (*subj.*).

Vendre, vendo, is, didi, ditum, ěre.

Vénéral, venerabilis, e.

Venger, se venger de, ulciscor, eris, ultus sum, cisci (*acc.*).

Venir, venio, is, i, ventum, ire.

Vent, ventus, i, m.

Ventre, venter, tris, m.; alvus, i, f.

Verdoyant, viridis, e.

Verge, virga, ae, f.

Vérité, veritas, atis, f.; — *dire la vérité*, verum dico, is, dictum, dicěre; — *à la vérité*, quidem (*après un mot*).

Verrès, Verres, is, m.

Vers, ad (*acc.*).

Vert, viridis, e; — *être vert*, vireo, es, ěre.

Vertu, virtus, utis, f.

Vésuve, Vesuvius, i, m.

Vêtement, vestis, is, f.

Vêtir, vestio, is, ivi, itum, ire; — *vêtu*, indutus, a, um.

Vétusté, vetustas, atis, f.

Viande, caro, carnis, f.

Vice, vitium, i, n.

Victoire, victoria, ae, f.

Vie, vita, ae, f.

Viillard, senex, senis, m.

Viell, senectus, utis, f.

Vierge, virgo, inis, f.

Vieux, vetus, eris.

Vif, acer, acris, acre.

Vigne, vitis, is, f.

Vigoureux, validus, a, um; *être vigoureux*,

vigeo, es, ui, ěre.

Vil, vilis, e.

Vilain, rusticus, i, m.

Village, viculus, i, m.; pagus, i, m.

Ville, urbs, urbis, f.; — *ville forte* oppidum, i, n.

Vin, vinum, i, n.

Vingt, viginti.

Viol, vehementer.

Violent, vehemens, entis.

Visage, vultus, ūs, m., — 279, os oris, n.

Vite, cito, *comp.* citius.

Vivement, vehementer.

Vivre, vivo, is, vixi, victum, vivěre.

Vœu, votum, i, n.

Voici, voilà, ecce.

Voilé, velatus, a, um.

Voir, video, es, i, visum, viděre.

Voisin, vicinus, a, um; — 94, finitimus, a, um.

Voix, vox, vocis, f.

1. **Vol** (*du voleur*), furtum, i, n.

2. **Vol** (*des oiseaux*), volatus, ūs, m.

Voler, volo, as, avi, atum, are.

Voleur, fur, furis, m.

Volonté, voluntas, atis, f.

Volontiers, libenter; — *qui agit volontiers, de bon gré*, libens, entis.

Vomir, eructo, as, avi, atum, are.

Vouloir, volo, vis, volui, velle; — *ne pas vouloir*, nolo, non vis, nolui, nolle.

Vous, vos, vestri, *ou* vestrum (*pron.*).

Voyage, iter, itineris, n.

Voyager, iter facio, is, feci, factum, facěre.

Voyageur, viator, oris, m.

Vrai, verus, a, um.

Vraisemblable, verisimilis, e.

Vue, aspectus, ūs, m.; conspectus, ūs, m.; — *en vue de (pour)*, causa (*avec le gén. du gérondif*). Gr. § 96.

Vulgaire (le), vulgus, i, n.

X-Y

Xénocrate, Xenocrates, is, m.

Y = ici, à cela, etc.